GAZETA POMORSKA

10 GR.

Nr. 168 A B | Poniedziałek, 24 lipca 1939 | Rok 2

Sensacyjny zatarg między Rzymem a Berlinem

Mussolini wyrzeka się wojny. — Jak na to zareaguje osamotniony Berlin?

Pokłosie dnia politycznego

Chmurna niedziela przyniosła bardzo wiele nowin z frontu rozpoczętych przed kilkoma dniami (niemal na całej przestrzeni globu) tegorocznych żniw politycznych.

Przede wszystkim potwierdzają się wieści o stanowczych wystąpieniach dyktatora Włoch przeciwko niemieckim planom wojennym.

WŁOSKI POKÓJ ZA WSZELKĄ CENĘ.

Niektóre pisma (trzeba podkreślić, że nie należące do brukowo-sensacyjnych) wyrażają się nawet, że Mussolini pragnie pokoju za wszelką cenę. W każdym razie jest faktem, że zakomunikował Hitlerowi przez specjalnego kuriera swoje wyraźne poglądy, i że na wewnętrznym swym froncie poczynił bardzo ważne zarządzenia, które mają świadczyć niezbicie, że rozpoczyna się we Włoszech długi okres pokojowej pracy.

Cała prasa włoska z „Giornale d'Italia" na czele podkreśla zgodnie i jednocześnie — a więc napewno na rozkaz Duce — że postanowienia dotyczące reformy rolnej i kolonizacji Sycylii, oraz olbrzymiego planu robót publicznych, mają niezwykle doniosłe znaczenie z punktu widzenia polityki zewnętrznej.

Pisma te zaznaczają, że wymienione przedsięwzięcia wymagać będą dziesięciu lat pracy, wielkiej energii i dużych środków finansowych, co potwierdzać ma zdecydowaną wolę pokojową Włoch, które nie mają żadnego zamiaru zburzenie pokoju w Europie.

Koła dyplomatyczne przyjęły powyższe decyzje jako wyraźny dowód, że Mussolinii nie tylko nie chce wojny, lecz nawet jest przekonany, że wojny w Europie w najbliższych latach nie będzie.

Jeśli tak ma wyglądać włoski pokój za wszelką cenę — to przyznać wypadnie, że Duce zrobi dobry dla siebie i dla Włoch interes.

Bo podkreślić trzeba, że ludność włoska wiadomości powyższe przyjęła po prostu z entuzjazmem, widząc w postanowieniach Mussoliniego kres niepewności, a początek szczęśliwego okresu pracy i pokoju.

ZAGADKA REAKCJI NIEMIEC MOŻE ROZWIĄZAĆ ZAGADKĘ OSI.

Dzieją się więc rzeczy bardzo ważne, bo coraz bardziej stanowczo dążące do rozstrzygnięcia.

Oś niewątpliwie trzeszczy.

Oddajmy głos faktom:

„Evening Standard" donosi, że Rzesza wstrzymała do Włoch wszystkie dostawy stali, jako represję za to, że Włochy dostarczają Rumunii materiał wojenny.

„Daily Sketch" pisze, że król Wiktor Emanuel stanowczo nie chce jechać do Berlina mimo nalegań Mussoliniego, któremu pozory nienaruszalnej trwałości osi są przecież jeszcze koniecznie potrzebne.

Nieporozumienia włosko - niemieckie rozszerzają się: wynikły na tle sprawy Tyrolu, objęły sprawę Gdańska, dotyczą teraz także Triestu, ba, dotyczą nawet wielu zapatrywań na tle całokształtu zagadnień wzburzonej Europy.

Koła dyplomatyczne Paryża twierdzą stanowczo, że stosunki między dyktatorami od trzech lat nie były tak złe, jak w ostatnich dwu tygodniach.

Cóż teraz uczynią Niemcy?

Najbliższe dni powinny przynieść wyraźną odpowiedź.

DYKTATOROM POTRZEBNE SĄ SUKCESY, JAK RYBIE POTRZEBNA JEST WODA.

Hitler MUSI odnieść jakiś rzeczywisty sukces przed zjazdem w Norymberdze, — Mussolini CHCE sukcesów również, bo popularność jego ostatnio osłabła.

Rodzi się zupełnie naturalne przypuszczenie, że Mussolini już wybrał swoją drogę, i że ostatnie jego postanowienia są dowodem, jaką drogę wybrał.

Lecz — powtarzamy — cóż teraz uczynią Niemcy?

NIEMCY STRACIŁY DWA KAPITAŁY: SKARB ZAUFANIA I SKARB ZŁOTY

Kto nie posiada pieniędzy, lecz posiada zaufanie, dochodzi drogą uczciwej pracy do posiadania pieniędzy, i staje się dodatnią siłą świata.

Kto straciwszy pieniądze, stracił też zaufanie, jest bankrutem. Jeśli bankrut chce się ratować drogą rabunku, budzi, oczywiście, odpowiednią reakcję.

To jasne.

I to się już nie zmieni.

Oświadczenie rzecznika niemieckiego ministerstwa propagandy w sprawie Gdańska zostało przyjęte z całą nieufnością przez całą nieprzekupną opinię świata.

Japonia uznała interesy brytyjskie, konflikt na Dalekim Wschodzie nie przedstawia się już tak groźnie, jak wczoraj, co niewątpliwie będzie miało duży wpływ na Sowiety, które, w wypadku pokojowego załatwienia angielsko-japońskiego sporu, mogą stanąć w obliczu możliwości nowego i silniejszego naporu Japonii. A więc i Sowiety muszą się zdecydować.

NOWA FAZA WOJNY NERWÓW.

Decyzje się zbliżają, to niewątpliwe, ale ta zawikłana gra jest również niewątpliwie nową fazą wojny nerwów. Jeśli niecierpliwy Czytelnik zapyta nas, — kiedy to się wszystko skończy, to pytanie tego rodzaju byłoby niedokładne. Bo skończyło się już i to ostatecznie coś bardzo ważnego: ofensywa Niemców na Europę.

Nie skończył się natomiast akt ostatni zawikłanej sytuacji hitlerowskiego reżimu, który znalazł się samochcąc wobec własnego narodu w sytuacji bez wyjścia.

To jest dziś główny powód, dlaczego wojna nerwów nie została ostatecznie zakończona.

Wysiedlenie Polaka z Prus Wschodnich

KRÓLEWIEC. Gazeta Olsztyńska donosi że władze niemieckie doręczyły Polakowi Augustowi Bikowskiemu, zamieszkałemu w Biskupcu nakaz opuszczenia miejsca zamieszkania w przeciągu 8 dni.

Bikowski mieszka w Biskupcu od 1910 roku i prowadził tam sklep kolonialny.

Przyjaźń polsko-węgierska

KATOWICE. W czasie święta pułkowego katowickiego pułku piechoty przemawiał m. in. kierownik bawiącej obecnie w Katowicach wycieczki skautów węgierskich, który w serdecznych słowach, nawiązując do przyjaźni polsko-węgierskiej, zapewnił o stale wzrastającej na Węgrzech sympatii dla Polski i podziękował za gościnność i serdeczne przyjęcie, jakiego skauci doznali w Polsce.

Przewidywany przebieg pogody w dniu dzisiejszym:

Pogoda słoneczna o zachmurzeniu umiarkowanym. Tylko na wschodzie kraju zachmurzenie większe.

Miejscami burze i przelotne opady. Umiarkowany wiatr z zachodu. Temperatura w ciągu dnia około 25 stopni.

Nowa prowokacja hitlerowców gdańskich

Bezprawnie pozbawili Polaka prawa pobytu na terenie W. M. Gdańska

W ub. sobotę władze hitlerowskie wydaliły z terenu W. M. Gdańska obywatela polskiego Bernarda Rogowskiego, który oświadczył znajomym w toku rozmowy, że „Hitler Pomorza nigdy nie dostanie".

Bez żadnych dochodzeń, bez rozprawy sądowej, Rogowskiego, który od szeregu lat zamieszkuje w Gdańsku, gdzie posiada też dom, władze gdańskie pozbawiły prawa dalszego pobytu na terenie Wolnego Miasta i poleciły mu opuścić natychmiast granice Gdańska. Rogowski przyjechał do Tczewa, gdzie zaopiekowały się nim władze polskie.

591 Niemców wydalono z granic Rzplitej

Na podstawie zarządzenia właściwych władz administracyjnych wydalono z granic Państwa Polskiego 591 Niemców, w tym 251 dorosłych i 340 dzieci, zamieszkałych jedną gminę pow. łuckiego (Wołyń).

Wydalonych odesłano w sobotę pociągiem przez Chojnice do Niemiec. Wszyscy zamieszkali od dłuższego czasu na terenie Państwa Polskiego ale nie posiadają obywatelstwa polskiego, są jednak narodowości niemieckiej.

Zarządzenie to w tut. społeczeństwie przyjęto z żywym zadowoleniem. Niewątpliwie takich obywateli jest w całej Polsce bardzo wiele, i należałoby ich, ale i przede wszystkim uciążliwych obywateli niemieckich, odesłać do „Vaterlandu".

Stany Zjednoczone muszą popierać Anglię i Francję

NOWY YORK. Admirał Yates Stirling wygłosił na bankiecie Legi amerykańskiej znamienne przemówienie, w którym oświadczył, że Stany Zjednoczone muszą popierać Anglię i Francję o ile nie mają same ponieść klęski w wojnie z państwami totalnymi.

„Przyszła wojna — mówił admirał — będzie dalszym ciągiem wojny światowej i chodzić w niej będzie o odebranie W. Brytanii panowania nad morzami.

Przystąpiliśmy w roku 1917 do wojny bo zdawaliśmy sobie sprawę, że zwycięstwo Niemiec zagrozi naszemu bezpieczeństwu na oceanach.

Takie samo będzie nasze położenie w przyszłej wojnie. Jeżeli nie przyłączymy się w niej do Anglii i Francji, i jeśli zwyciężą w niej państwa, które ją chcą wywołać w celu zapanowania nad światem to potem przyjdzie kolej na nas".

Stanowisko W. Brytanii wobec wojny na Dalekim Wschodzie

LONDYN. Stanowisko W. Brytanii wobec wojny na Dalekim Wschodzie zdaje się ulegać pewnej transformacji. O ile z początku, stanowisko W. Brytanii wyrażało się ograniczeniem rokowań angielsko-japońskich wyłącznie do sporu tientsinskiego i lokalnych aspektów tego sporu, to obecnie wydaje się, że rokowania toczyć się będą na płaszczyźnie formuły, w której W. Brytania określi swoje ogólne stanowisko względem sytuacji, jaka zaistniała w północnych Chinach, administrowanych przez armię japońską.

Kronika polityczna

Po odbyciu parotygodniowego urlopu kuracyjnego Pan Wojewoda Pomorski Władysław Raczkiewicz w piątek dnia 21. 7. 1939 r. powrócił do Torunia i objął urzędowanie.

Rokowania gospodarcze sowiecko-niemieckie

BERLIN. W departamencie ekonomicznym ministerstwa spr. zagr. toczą się w danej chwili rokowania gospodarcze i kredytowe między przedstawicielami Sowietów a ministerstwem spr. zagr. Rzeszy.

Ze strony Niemiec rokowania prowadzi kierownik referatu wschodniego departamentu ekonomicznego ministerstwa spr. zagr. radca Schnurre.

Katastrofa samochodowa pod Poznaniem

GNIEZNO. Dzisiaj wydarzyła się na szosie pod Fałkowem (pow. Gniezno), katastrofa samochodowa. Samochód osobowy, zdążający d Poznania, wpadł w pewnej chwili na drzewo wskutek pęknięcia osi i odpadnięcia tylnego koła.

Jadące samochodem p. Tetzlaffowa i p. Jadwiga Jaworska z Gdyni doznały ciężkich obrażeń i zostały w stanie ciężkim przewiezione do szpitala w Gnieźnie.

Porozumienie Londyn — Tokio

wywołało zdenerwowanie w kołach politycznych Berlina

PARYŻ. Głównym przedmiotem zainteresowania prasy paryskiej jest porozumienie zarysowujące się między Anglią i Japonią na Dalekim Wschodzie.

Prasa paryska przyjmuje porozumienie to z widocznym zadowoleniem. — Dzienniki podkreślają, iż będzie ono miało poważne konsekwencje na terenie polityki międzynarodowej przede wszystkim zaś oznacza poważną porażkę Niemiec. W. Brytania bowiem, regulując zagadnienia sporne z Japonią, jakie mogłyby krępować jej swobodę ruchów, w manifestacyjny sposób dała poznać, iż zamierza poświęcić całą swą uwagę organizacji oporu przeciw zamiarom hegemonii niemieckiej na terenie europejskim.

W związku z powyższym prasa francuska notuje, iż wiadomości o porozumieniu Londyn — Tokio wywołały poważne zdenerwowanie w kołach politycznych Berlina, a nawet już i pewne ataki oraz pogróżki prasy niemieckiej pod adresem Japonii.

Porozumienie, osiągnięte w Tokio, pisze „Excelsior", wywołało w Berlinie widocznie niezadowolenie. Niemieckie koła polityczne liczyły poważnie na zerwanie tych rokowań, z czego Berlin zamierzał oczywiście skorzystać.

Do ostatniej więc chwili rząd niemiecki wywierał nacisk na Tokio, by Japonia nie wszczynała pertraktacji z Anglią.

Tokio nie usłuchało jednak rad niemieckich, pisze dziennik. Może dlatego, iż koła japońskie noszą się z pewnymi dalszymi zamiarami.

Doprowadzając do porozumienia z Tokio, pisze w tytule „L'Intransigeant" — Londyn umacnia swoje stanowisko w Europie. Porozumienie to, zaznacza sprawozdawca dyplomatyczny tego dziennika, p. Thouvenin, oznacza, iż Anglia zajmuje wyraźne stanowisko neutralne wobec konfliktu japońsko - chińskiego na Dalekim Wschodzie, wzamian za co Japonia zgłasza swą neutralność wobec ewentualnego konfliktu w Europie.

Porozumienie angielsko - japońskie oznacza więc oddalenie się w pewnej mierze Japonii od osi Berlin — Rzym i przynosi Anglii jeszcze raz okazję zaznaczenia niezłomnej woli skoncentrowania wszystkich swoich wysiłków na sprawach europejskich.

Upodlenie...

BRATYSŁAWA. Premier Tiso udzielił w tych dniach jednemu z dziennikarzy niemieckich wywiadu w sprawie polityki rządu słowackiego i sytuacji państwa słowackiego. Podkreślił on, że Słowacja uzyskała niepodległość jedynie dzięki kanclerzowi Hitlerowi, który dopomógł Słowakom w utworzeniu własnego państwa i przysłał do Słowacji doświadczonych ludzi, którzy pomagają Słowakom przy budowie ich państwa.

Jesteśmy dumni z przyjaźni Niemiec — mówił premies Tiso — która jest wieczna i niewzruszalna.

W końcu premier wystąpił przeciwko ideologii słowiańskiej, stwierdzając, że Słowacy nie posiadają już dla niej żadnego zrozumienia.

Przemyt broni z Niemiec do Szwecji

SZTOKHOLM. Władze szwedzkie wpadły na trop przemytu broni i amunicji z Niemiec, zakrojonego na szeroką skalę.

W miejscowości Haimstad (Szwecja zachodnia) aresztowano kupca Rolfa Pilarsky'ego, Niemca, który niedawno uzyskał obywatelstwo szwedzkie i utrzymywał ożywiony kontakt z ruchem narodowo-socjalistycznym Szwecji.

Wśród przemycanej broni przeważały pistolety niemieckie typu oficerskiego, Afera której szczegóły trzymane są w tajemnicy, zatacza coraz szersze kręgi. Wyniki dotychczasowego dochodzenia wskazują, że nici afery sięgają do Sztokholmu. M. in. wśród nabywców broni niemieckiej znajdować się ma wiele wybitnych osobistości szwedzkich.

Pierwszy wypadek w Turcji publicznego stracenia przestępcy

STAMBUŁ. W dniu 18 bm. o godz. 3-ciej rano w Stambule na placu Aja Sofii wykonano wyrok śmierci, wydany na młodego włościanina imieniem mustafa Oghlu Ali pochodzącego ze wsi w okolicach Czatałdzy. Był to pierwszy od 10 lat wypadek publicznego stracenia przestępcy w Stambule.

Zwłoki powieszonego wisiały do godz. 8 rano. Podczas wykonania wyroku na placu zebrało się około 10.000 widzów.

Przestępca poniósł karę śmierci za to, że zamordował rodziców pewnej dziewczyny, którzy sprzeciwiali się ślubowi córki z mordercą.

Belgia czuwa i jest spokojna

LEODIUM. W przemówieniu, wygłoszonym w pobliżu Leodium król oświadczył: „nie ulega wątpliwości, że horyzont międzynarodowy nie jest tak spokojny, jak byśmy sobie tego życzyli, lecz zachowajmy zimną krew i bądźmy zdecydowani znaleźć się poza obrębem konfliktów, które nie dotyczą naszych praw.

Z bronią u nogi będziemy dążyli do tego, by pozostać panami u siebie".

Dwadzieścia pięć lat temu
24 lipca 1914 r.

Równolegle z ożywioną akcją polityczną stronnictw zgrupowanych w K. S. S. N. rozwijała się działalność mająca na celu zjednoczenie polskiego ruchu wojskowego, rozbitego do tej pory na szereg niezależnych od siebie organizacyj, rywalizujących ze sobą i nie uznających jednolitego kierownictwa. Do najpoważniejszych organizacyj wojskowych należały: Strzelec i Związki Strzeleckie kierowane przez Józefa Piłsudskiego, który był Komendantem Głównym uznanym przez K. S. S. N. i przewidzianym na czas wojny wodzem polskich oddziałów wojskowych, Polskie Drużyny Strzeleckie — kierowane przez Mariana Żegotę-Januszajtisa, Sokole Drużyny Polowe, stanowiące komórki wojskowe w gimnastycznym związku — Sokół, oraz Drużyny Bartoszowe — kierowane przez Stanisława Baca.

W lokalu Polskich Drużyn Strzeleckich przy ul. Dolne Młyny w Krakowie odbyła się konferencja przedstawicieli czterech organizacyj wojskowych (Strzelec i Związki Strzeleckie, Polskie Drużyny Strzeleckie, Sokół i Drużyny Bartoszowe) z udziałem Komendanta Głównego z ramienia Komisji Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych — Józefa Piłsudskiego. Na zebraniu tym przedstawiciele organizacji wysunęli następujące postulaty polityczne:

1) Wytworzenie silnej i jednolitej a ogół społeczeństwa obowiązującej opinii;

2) Stworzenie Instytucji kierującej opinią i czynami, które społeczeństwo w tak ważnej chwili dziejowej przedsiebrać powinno;

3) Danie jasnych wskazań militarnych.

Wobec tych uchwał Józef Piłsudski, uważający Komisję Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych za kierownicze ciało polityczne, zajął stanowisko obserwacyjne.

Na nadzwyczajnym zebraniu członków K. S. S. N. zapadła uchwała stwierdzająca, że postulaty organizacyj wojskowych wobec istnienia K. S. S. N., która jest instytucją, o jakiej mówiły uchwały organizacji wojskowych, są nieistotne i wzywająca wszystkie organizacje wojskowe do podporządkowania się rozkazom Komendy Głównej — sprawowanej przez Józefa Piłsudskiego.

Na zebraniu tym postanowiono przeprowadzić prace organizacyjne w Galicji — przez stworzenie Komisariatów — mających stanowić placówki K. S. S. N.

Zgon sędziwego dziennikarza poznańskiego

W Poznaniu zmarł w 75-tym roku życia redaktor TEODOR SYPNIEWSKI, ojciec naszego kolegi, redaktora „Gazety Gdańskiej" mgr. Tadeusza Sypniewskiego.

Śp. redaktor Teodor Sypniewski był przez szereg lat naczelnym redaktorem „Gazety Powszechnej", a ostatnio redaktorem działu rolniczego w „Wielkopolaninie".

Dotkniętemu zgonem ojca, koledze naszemu p. red. mgr. Tadeuszowi Sypniewskiemu składamy serdeczne wyrazy współczucia.

Wydawnictwo
„Gazety Pomorskiej"

Kłopoty monarchistów hiszpańskich

LOZANNA. Korespondent specjalny agencji Havasa dowiaduje się, że odbyło się tu zebranie delegatów monarchistów hiszpańskich, na którym był również obecny b. król Alfons 13-ty.

Zadaniem zebrania miało być ustalenie stanowiska monarchistów hiszpańskich wobec ostatnich wydarzeń w Hiszpanii.

Chleb we Włoszech podrożał

RZYM. W pierwszych dniach sierpnia w całych Włoszech wypiekany będzie chleb jednego typu, ustalonego przez dekret rządowy.

Cena chleba zostanie podwyższona o 10 centimów na kilo, przy czym nie ulegnie podwyżce do 31 lipca 1940 r.

Podwyżka ceny chleba motywowana jest tym, że jakość jego będzie znacznie wyższa gdyż będzie on wypiekany z mąki nie zawierającej domieszki kukurydzy.

Konkurs na stypendia dla uczniów szkół średnich

WARSZAWA. Zarząd Fundacji stypendialnej im. gen. bryg. Bronisława Pierackiego w Warszawie rozpisał konkurs na stypendia w wysokości do zł 50 miesięcznie. O nadanie stypendiów ubiegać się mogą niezamożni uczniowie (uczennice) polskich szkół średnich ogólnokształcących i szkół zawodowych typu zasadniczego, stopnia gimnazjalnego i licealnego, oraz studenci (studentki) uczelni wyższych i akademickich, obywatele polscy, potomkowie legionistów, — którzy służyli w latach od 1914 do 11 listopada.

Zagranica pisze o Polsce

Pod tytułem „Marszałek Piłsudski" ukazała się pierwsza szwedzka monografia o Komendancie, pióra b. attache wojskowego Szwecji w Warszawie, płk. **Eryka de Lavala.** Autor z największym pietyzmem opisuje walkę Marszałka Piłsudskiego o niepodległość w latach przedwojennych, epokę legionową, przy czym podkreśla samodzielność polityki Marszałka wobec dowództwa austriackiego.

O wojnie polsko - bolszewickiej autor pisze m. innymi: „Czerwona armia zbliżała się do stolicy, sytuacja wyglądała beznadziejnie, Piłsudski jednak, dzięki śmiałemu i genialnemu planowi, kontrakcją złamał nieprzyjaciela i uratował odrodzoną Polskę". „Ny Daglight Allehanda" w sprawozdaniu z książki de Lavala, opowiada o fascynującej postaci wielkiego męża stanu i pisze: „Książkę pochłania się jednym tchem, postać zaś marszałka ma się stale przed oczyma".

* * *

Dr William J. Rose, dyrektor Szkoły Studiów Słowiańskich Uniwersytetu londyńskiego napisał broszurę pt. **„Poland — the First Twenty Years"**, wydaną przez Instytut Bałtycki. Prof. Rose obserwował Polskę od pierwszych lat jej zmagań o swój byt państwowy i zna ją dobrze. Nie ukrywa on znanych nam braków, a więc niskiego poziomu życia, niedostatecznego jeszcze, chociaż szybko postępującego, uprzemysłowienia i palącej potrzeby podniesienia oświaty. Autor stwierdza, że rząd i społeczeństwo polskie braki te doceniają należycie i robią wszelkie możliwe wysiłki dla ich usunięcia. Wyniki tych wysiłków wskazują szybki i wszechstronny postęp. Szczególnie silnie podkreśla p. Rose zakończoną konsolidację wewnętrzną oraz trwałe podstawy stałego rozwoju ekonomicznego na przyszłość, zagwarantowane przez politykę współczesnego rządu polskiego. Ta obiektywna i rzeczowa praca o naszym 20-letnim dorobku niezawodnie wywrze wpływ dodatni na wyrobienie opinii cudzoziemców o rzeczywistym stanie Rzeczypospolitej.

* * *

Nakładem „Bokförlaget Natur och Kultur" w Sztokholmie została wydana piękna **książka o Polsce,** pióra wybitnego pisarza szwedzkiego **Gunnara Gunnarssona.** Jest to prawdziwa encyklopedia o Polsce, jej historii, polityce, języku, życiu narodowym, kulturze, sztuce, obyczajach i krajobrazie. Książka, zdobna w wspaniale wykonane i liczne (141) ilustracje, na podstawie zdjęć ze zbiorów PAT-a i Ministerstwa Komunikacji, zawiera dużo rzetelnych i pogłębionych wiadomości o Polsce. Umiar autora i obiektywizm nadają dziełu szwedzkiego pisarza szczególnego znaczenia i całkowicie zasługują na zaufanie czytelnika.

* * *

W Belgradzie ukazała się broszurka w języku serbo - chorwackim docenta Uniw. J. P. w Warszawie, **dra Józefa Gołąbka** p. t. **„Poljska i Poljaci"** (Izdanje-Poljsko - Jugoslovenske Lige br. 2 — Beograd, 1939 — str. 12). Jest do odczyt wygłoszony na obchodzie, urządzonym staraniem Polsko - Jugosłowiańskiej Ligi, w dniu 12 maja br., w 4-ą rocznicę zgonu Marszałka J. Piłsudskiego, poprzedzony krótkim słowem wstępnym przez prezesa tejże Ligi, Milana L. Neszića. W treściwym, syntetycznym ujęciu prelegent zamknął bogatą treść, wskrzeszając przed słuchaczami obraz wielkości i potęgi historycznej Polski, jej szczytowego punktu rozwoju gospodarczego i kulturalnego, w nieustannych zmaganiach z napierającym to od Zachodu to od Wschodu imperializmem germańskim lub moskiewskim. Obraz tych zmagań oparł autor na tle tragicznych losów zach. słowiańszczyzny, garnącej się niejednokrotnie pod skrzydła potężnej Polski. Położywszy w XVIII w. główny nacisk na dzieło duchowego odrodzenia Polski, przeszedł autor do epoki powstań i rewolucyj, jako wyrazu idei przewodniej ujarzmionego narodu, mającego jedyny cel przed sobą — wyzwolenie. Zamyka broszurę charakterystyka postaci Wielkiego Marszałka i jego Legionów, przez które dochodzi Polska do wolności i w ciągu dwudziestolecia buduje potężne zręby swego państwowego bytu, swej militarnej potęgi, gospodarczej rozbudowy, jedności wewnętrznej. Jakkolwiek niewielka rozmiarami, broszura ta wypełnia dotkliwą lukę w naszej literaturze informacyjnej, przeznaczonej dla południowych Słowian, którzy ciągle jeszcze zmuszeni są posługiwać się wydawnictwami sprzed wojny lub sięgać do źródeł obcych, jakżeż często błędnych lub tendencyjnych.

Pogrzeb ś. p. Witolda Budziewicza w Skarszewach

st. przod. Straży Granicznej

stał się wielką manifestacją narodową

W dniu 22 lipca br. miasto Skarszewy w powiecie kościerskim, leżące w odległości kilku kilometrów od granicy Wolnego Miasta Gdańska, obchodziło niezwykle smutną uroczystość pożegnania na wieki zamordowanego przez nasłanych zbirów obcoplemiennych sierżanta Straży Granicznej, śp. Witolda Budziewicza.

Witold Budziewicz zmarł na posterunku przy pełnieniu swych obowiązków, określonych prawem i wiekowymi zwyczajami. — Zdawało się, że zabójca pełniący takie same funkcje, jak i zamordowany przez niego żołnierz Rzeczypospolitej zastosuje się do tych elementarnych zasad, regulujących współżycie i dokona formalności, przewidzianych prawem, to znaczy wylegitymuje się. Niestety zwierzęcy instynkt wziął górę nad uczuciami ludzkimi i kazał mu zastosować prawo dżungli. Padł strzał. Przestało bić jedno serce, obrońcy granic — żołnierza Straży Granicznej. Ciężka i odpowiedzialna jest tu służba, bo żołnierz Straży Granicznej jest stale na froncie w czasie pokoju. Jest to żołnierz, który nie ma dnia ani godziny na odpoczynek, bo musi być stale na posterunku, aby bronić Rzeczypospolitej przed mętami społecznymi, przemytnikami i szpiegami. Ten strzał zadecydował, że władze polskie upoważniły żołnierzy Straży Granicznej do wykorzystyw. broni palnej w stosunku do takich ludzi, którzy nie znają względnie nie chcą znać prawa.

Nie będziemy tu prowadzić polemiki z pismami gdańskimi, których istnienie zależne jest od pieniędzy „kulturträgerów“ i „Herrenvolku“. — Te pisma nie zmyją ciężaru moralnego krwi przelanej niewinnego człowieka — z rąk i sumienia zbrodniarza, ani nie zdejmą z niego ciężaru moralnego tego bólu i łez małych dzieci, które żegnały wczoraj na wieki swego ojca.

W tym pożegnaniu brało udział całe społeczeństwo. Przybyły pożegnać swego Kolegę delegacje oddziałów wojskowych Straży Granicznej, Policji, Rezerwistów i organizacyj paramilitarnych. W tej smutnej uroczystości nie zabrakło nikogo. Pana Wojewodę Pomorskiego Władysława Raczkewicza reprezentował p. naczelnik Cichalewski, dowódcę OK. — gen. Grzmot-Skotnicki, p. ministra skarbu — radca Ministerstwa p. Łoś. Z przełożonych zmarłego przybyli: komendant Straży Granicznej płk. Janowski, komendant Pomorskiego Okręgu Straży Granicznej płk. Miller z Bydgoszczy, nadkomisarz Str. Gr. major Zieliński i inni.

Uroczystości żałobne rozpoczęły się przed kościołem parafialnym w Skarszewach, gdzie p. generał Grzmot-Skotnicki w imieniu p. prezesa Rady Ministrów udekorował trumnę zmarłego srebrnym Krzyżem Zasługi za dzielność, po czym po ustawieniu trumny na katafalku w pięknie przybranym zielenią i kwiatami zabytkowym kościele parafialnym odbyła się msza żałobna, odprawiona przez przedstawiciela ks. biskupa Okoniewskiego — ks. prałata Szablewskiego w asyście licznego duchowieństwa, przybyłego z terenu powiatu kościerskiego.

Po mszy św. uformował się kondukt żałobny, w którym wzięły udział tysiączne rzesze publiczności Skarszew i okolic oraz przedstawiciele władz państwowych, wojskowych, duchowieństwa, delegacje organizacyj społecznych ze sztandarami, młodzież szkolna itp. Przy dźwiękach marsza żałobnego kondukt, rozciągający się na przestrzeni przeszło kilometra przeszedł przez miasto wzdłuż szpalerów, utworzonych przez mieszkańców miasta Skarszew. Wszystkie domy udekorowane były flagami opuszczonymi do połowy masztu i przywiązanymi kirem.

Na cmentarzu, po odprawieniu modłów i odśpiewaniu „Requiem“ przemówił do zebranych ks. proboszcz miejsc. parafii podkreślając cnoty obywatelskie i głęboko religijne życie tragicznie Zmarłego. Na zakończenie ks. proboszcz Dunajski oświadczył w imieniu swoich parafian, że na rozkaz Naczelnego Wodza wszyscy mieszkańcy Skarszew staną do obrony granic Rzeczypospolitej. Przemawiali następnie p. naczelnik Cichalewski w imieniu p. wojewody Wł. Raczkiewicza i p. generał Grzmot-Skotnicki w imieniu dowódcy OK., generała Karaszewicz-Tokarzewskiego. Przemówienia te poza wyrazami współczucia dla rodziny Zmarłego zawierały jedno donosłe stwierdzenie, że krew przelana przez śp. sierżanta Budziewicza nie pójdzie na marne. Ta krew wywołać musi opamiętanie i otrzeźwienie nieobliczalnych czynników gdańskich, których obowiązkiem jest za dobrodziejstwa, płynące z Polski, utrzymać i pogłębić stosunki określone tradycją, zwyczajem i prawem.

Obserwując przebieg pogrzebu, musimy podkreślić tę powagę a przede wszystkim spokój, z jakim całe społeczeństwo przyjęło fakt zabójstwa żołnierza Straży Granicznej. To opanowanie odróżnia nas od ludzi małych i nikczemnych. Pomimo bólu i poczucia wielkiej krzywdy, społeczeństwo całe patrzy z wiarą i głęboką ufnością na Naczelnego Wodza i trwa w oczekiwaniu. Naród Polski, jako plemię słowiańskie, szlachetny zawsze w swych poczynaniach, brzydzi się zastosowania — nawet w stosunku do degeneratów i zbrodniarzy — prawa dżungli. Bo w danym wypadku byłoby ono dla złoczyńców straszne i nieubłagane.

Na razie odpowiedzialne za czyny mordercy czynniki obce obowiązane będą wypłacić odszkodowanie dla wdowy i dzieci śp. Witolda Budziewicza, a wyniki śledztwa ważkie i druzgocące dla morderców, będą prawdopodobnie podstawą do dalszych decyzyj władz.

J. K.

Fragment uroczystości pogrzebowych w Skarszewach. Zdjęcia dokonano w chwilę, po nadaniu śp. sierż. Budziewiczowi Krzyża Zasługi za dzielność. — Za trumną widać 2-letniego synka śp. Budziewicza. W dolnym rogu na lewo: p. naczelnik S. Cichalewski — reprezentant p. Wojewody Pomorskiego, — przemawia nad trumną zamordowanego strażnika.

PRZEGLĄD PRASY

Gdańskie wykręty

Ostatni krwawy incydent najpoważniej zaniepokoił najszersze warstwy prawdziwej ludności gdańskiej. Piszemy „prawdziwej“, bo rządzi dziś w Gdańsku element napływowy, jak to już od dawna wiemy.

To też „Danziger Vorposten“ stara się metodą starych, wypróbowanych wykrętów wmówić w ludność gdańską, że incydent nie jest groźny, że mordercy strażnika polskiego są niewinni, i między inn mi pisze.

„Jest rzeczą stwierdzoną, że trzej Gdańszczanie w żadnym momencie ani na chwilę nawet nieznajdowali się na terytorium Polski, lecz przez cały czas szli po tej stronie granicy, po ziemi do Gdańska należącej.

A więc nie mógł Polak wezwać do zatrzymania się naszych ludzi, bo owi byli u siebie.

Gdański urzędnik strzelił ponieważ widział, że Polak przygotowywuje karabin do strzału“.

Są to wykręty, jak już powiedzieliśmy, wypróbowanej, niemieckiej metody, t. j. wykręty, którym już nikt nie wierzy.

Zresztą rodowici Gdańszczanie nazywają ten wypadek szaloną prowokacją.

Nieproszony profesor z... Hiszpanii

Sprawą Gdańska zainteresował się ostatnio, i to w sposób niezwykle oryginalny, hiszpański dyktator, generał Franco.

Opinie przez niego wypowiedziane są — użyjmy tu języka dyplomatycznego — jak na głowę państwa europejskiego dosyć... niecodzienne.

Oto jak na ten temat pisze „I. K. C.“:

„Przede wszystkim gen. Franco jest zdania, że bez dostępu do morza można się znakomicie obyć; Polska winna zrzec się swego dostępu na rzecz Niemiec. Zkolei straszy Europę widmem „przewagi niemieckiej“. Wreszcie wyraża nadzieję pod adresem Wielkiej Brytanii, że ta przecież nie będzie walczyć o taką błahostkę jak Gdańsk! To też generał Franco jest dobrej myśli: nikt nie zrobi tego głupstwa, aby się opierać słusznym roszczeniom Hitlera...

Jak widzimy, generał Franco zapomniał już o pewnych rzeczach, a zapamiętał sobie tylko niektóre.

I tak generał Franco zapomniał, ile korzyści odniósł, może nie tyle naród hiszpański co on sam, z tej pomyślnej okoliczności, że komu jak komu, ale Hiszpanii nie brak dostępu do morza. Przecież, przez długie dwa lata, właśnie od morza dochodziły do niego cenne przesyłki z Włoch i z Niemiec, podczas gdy francuska granica lądowa aprowidowała jego czerwonych przeciwników! Doprawdy, po tak namacalnych korzyściach, uzyskanych z dostępu do morza, mógł p. generał inaczej oceniać tę sprawę! Chyba, że samo szczęście sąsiadowania z Niemcami uważa za równoważnik dostępu do morza?“.

Doprawdy, po tej enuncjacji można ciężko zgrzeszyć i uwierzyć niemieckiej propagandzie głoszącej całemu światu, że gen. Franco zwyciężył tylko dzięki Niemcom.

W każdym razie jego maniery dyplomatyczne przypominają maniery pruskiego feldfebla.

Echa wielkiego kongresu rzemiosła

Ostatni wielki kongres polskiego rzemiosła, o którym kilka dni temu pisaliśmy obszernie, nabrał kapitalnego znaczenia w oczach całego społeczeństwa, to też budzi ciągle żywe echa w prasie

I tak „Polska Zbrojna“ podkreśla, że

„Najważniejszym dorobkiem kongresu w tej dziedzinie jest rozpowszechnienie w szerokich rzeszach rzemieślniczych zrozumienia roli, jaką powinien odegrać każdy, najdrobn. nawet warsztat w ogólnonarodowej produkcji, w zaopatrzeniu zarówno wojsk walczących, jak i ludności cywilnej w warunkach wojny nowoczesnej“.

„Ekspress Poranny“ zaś przypomina miły „incydent“, który się wydarzył przy pożegnaniu min. Romana:

„Kiedy wznoszono okrzyki: „Niech żyje minister przemysłu i handlu“, p. minister dodał: — „....i rzemiosła“.

Wywołało to huragany braw i długo niemilknące oklaski“.

Znaczenie rzemiosła w Polsce, niewątpliwie rośnie. A co ważniejsza: rzemiosło na to w pełni zasługuje.

Gdy Polska wydała wojnę zaborcom

Są w życiu narodów fakty, których wiekopomne znaczenie występuje dopiero po upływie lat, rysując się z pełną wyrazistością dopiero z pewnej historycznej perspektywy.

Istotnie — mało który z bezpośrednich obserwatorów wymarszu pierwszej kadrowej w bój, zdawał sobie sprawę, że to coś więcej niż awanturnicza wyprawa garstki zapaleńców i że w szaleństwie tym kryje się jednak myśl dostatecznie silna i głęboka, by kiedyś — po latach odnieść swój najpełniejszy triumf. Tego dnia Polska słaba materialnie, nieistniejąca na mapach rzuciła przecież żołnierskie wyzwanie wrogim jej mocom.

Naród to coś więcej, niż rząd, ustrój i strzegący granic strażnicy. Naród — to koncepcja zbiorowego życia, to świadomość misji dziejowej, to niezłomna wiara. Stu kilkudziesięciu szaleńców idących na beznadziejny statystycznie bój z potęgą moskiewską — to krew z krwi i kość z kości żołnierskiego narodu, to nowe potwierdzenie słów Mazurka: „Jeszcze Polska nie zginęła, póki my żyjemy“.

By w pełni ocenić wielkość legionowego czynu, uprzytomnić sobie trzeba, z jak wielką biernością i niewiarą przyjęła większość współczesnego polskiego społeczeństwa, rzuconą przez Komendanta myśl Czynu Zbrojnego. Sam fakt, że Czyn ten w ogóle doszedł do skutku, że w dniu 6 sierpnia 1914 pierwszy polski oddział wyruszył w bój, pozostawił wobec świata i wobec historii niczym niezatarty, namacalny dowód, istnienia narodu polskiego, choć naród ten nie miał własnej reprezentacji państwowej. — Bohaterstwo i niezłomna wiara w słuszność polskiej sprawy, jaką na każdym kroku swej dalszej żołnierskiej drogi przejawiały Legiony dostarczyły dalszych niezliczonych dowodów.

Czyn legionowy, z całą swą „nierozsądną“ szaleńczą brawurą jest wspaniałym odrodzeniem żołnierskiego ducha polskiego dławionego przez zaborców, usypianego przez „mądrych“ realistów, „realnie“ myślących pozytywistów i pospolitych ugodowców. — Zbrojne starcie narodów rozstrzyga się na długo przed tym, zanim po raz pierwszy przemówią armaty. Wojna rozstrzyga się w sercach milionów „szarych ludzi“ w ich woli zwycięstwa, w ich gotowości do ofiar. — Wojną wypowiedzianą zaborcom przez Legiony Piłsudskiego Polska wygrała.

Być może nie długi jest czas, że znów będziemy musieli ująć w dłoń karabin i poszerzyć zdobyte pod dowództwem Wielkiego Marszałka granice. O ileż łatwiejsze będzie nasze zadanie. Mamy własne państwo, własny przemysł, armię idącą w miliony. Ale nie to jest najważniejsze

Mamy bezcenny skarb pełnych chwały tradycyj rycerskich, w których czyn Legionowy zajmuje dla pokolenia dzisiejszego specjalne miejsce. Jest on już własnością historii, choć nic nie stracił ze swej żywej treści, żyją wśród nas jego uczestnicy, żyje duch Komendanta.

W 25 rocznicę wypowiedzenia wojny zaborcom świadomi jesteśmy obowiązku, jaki nakłada na nas wielka historyczna spuścizna. Rocznica ta jest bliska nam wszystkim, którzy mamy prawo do miana Polaka Rocznica ta — to symbol niezłomnego ducha polskiego, który przetrwał tysiąc lat historii w ciężkich nieustannie prawie toczonych wojnach, jakich nie danym było przetrzymać żadnemu chyba innemu narodowi w Europie. Rocznica ta to triumf cnót żołnierskich, nad wyrachowaniami politycznych kombinatorów.

Ci co na rozkaz Komendanta opuszczali przed dwudziestu i pięciu laty Oleandry nie umieli może kalkulować i obliczać, ale co stokroć cenniejsze umieli wierzyć, walczyć i zwyciężać.

O czym się mówi:

Już w całym kraju rozpoczęły się żniwa, a w naszych zachodnich dzielnicach ukazał się jęczmień ozimy tegorocznego zbioru, za kilka dni będzie także żyto.

Zbiory na ogół będą zbliżone do zeszłorocznych, to znaczy, że będziemy posiadali znaczne nawet nadwyżki wywozowe.

W związku z tym dają się słyszeć liczne głosy, że na rynkach światowych ceny będą bardzo niskie, więc dla utrzymania cen na rynku wewnętrznym, choćby tylko na poziomie dotychczasowym, interwencja powinna być energiczniejsza niż w roku ubiegłym.

Ceny interesują przede wszystkim rolników, urodzaj interesuje wszystkich.

Otóż urodzaj jest dobry, gdzieniegdzie świetny.

Chleba nam nie zabraknie.

Polska po raz pierwszy wygrała bieg „czwórek Bałtyku"

Wspaniały przebieg międzynarodowych regat wioślarskich w Bydgoszczy

Na torze regatowym w Łęgnowie pod Bydgoszczą rozpoczęły się w sobotę dwudniowe wielkie regaty międzynarodowe z udziałem wioślarzy łotewskich i duńskich. Regaty wzbudziły wielkie zainteresowanie i zgromadziły tłumy publiczności.

W pierwszym dniu regat mogliśmy przede wszystkim ocenić formę zagranicznych osad oraz zorientować się w narybku wioślarskim, który trzeba przyznać przedstawił się bardzo korzystnie. Na szczególne podkreślenie zasługuje występ młodego wioślarza Csaba Dezsö w jedynkach oraz razem z Kostrzewskim w dwójkach podwójnych młodszych. Csaba Dezsö jest powszechnie uważany za następcę Vereya. Z osad zagranicznych czwórka duńska prezentująca się bardzo niekorzystnie pod względem fizycznym, wykazała doskonałą technikę i pokonała w biegu czwórek osadę Śmigłego z Wilna. Łotysz Henseles uległ zarówno Vereyowi, jak i Reichowi.

W drugim dniu na czoło wszystkich konkurencyj wysunął się „bieg czwórek Bałtyku". Nagroda na ten bieg ufundowana została po raz pierwszy w r. 1935 przez prezydenta Republiki Łotewskiej dr. h. c. Karlis Ulmanis i w roku 1937 zdobyta na stałe po trzykrotnym zwycięstwie przez osady Niemiec (Królewiec, Szczecin). W 1938 roku nową nagrodę ufundował min. sportu Rzeszy Niemieckiej von Tschammer und Osten. Do walki stanęły wczoraj dwie osady: duńska Roklubben „Skjold", Kopenhaga i polska Kolejowy Klub Wioślarski KPW. Bydgoszcz. Po niezwykle zażartej walce, różnicą zaledwie jedna czwarta długości łodzi, bieg wygrała Polska.

Wyniki poszczególnych biegów były następujące:

Bieg czwórek II kl. Zacięta walka o zwycięstwo wywiązała się między bydgoskim Policyjnym Klubem Sportowym a wileńskim WKS-em „Śmigły". W rezultacie zwyciężyli wioślarze Bydgoszczy w czasie 6 m. 37 sek. przed Wilnem 6,37,2 i Oficerskim Jacht-Klubem z Warszawy 7,16.

Jedynki nowicjuszów: 1) Koschowitz (Gr. R. V. Grudziądz), czas 7,29,1 — 2) Reich (R. C. „Frithjof" Bydgoszcz) czas 7,30,4 — 3) Kostrzewski (AZS. Kraków) czas 7,42,4.

W ósemkach nowicjuszów po zaciętej walce wygrała niespodziewanie KW. Wisła Warszawa, czas 6,21 przed AZS. Warszawa czas 6,22,2 i PTW. Bydgoszcz, czas 6.29,6.

Bieg czwórek I kl. wywołał żywe zainteresowanie ze względu na start osady duńskiej. Po 500 m. Duńczycy prowadzą przed Śmigłym z Wilna o całą długość łodzi. Wilnianie zwiększ. tempo i na 1000 m. zbliżają się do Duńczyków o jedną czwartą długości Trzecia osada — AZS. Poznań pozostaje z tyłu na odległości 3 długości łodzi i do końca biegu nie odgrywając żadnej roli. Zaciętą walkę o zwycięstwo wygrywają ostatecznie na finiszu Duńczycy, wysuwają się przed Wilnian o trzy czwarte długości. Zwycięstwo Duńczyków powitała publiczność rzęsistymi oklaskami, po czym odegrano hymn duński. Czas zwycięzcy 6,19,26, WKS. „Śmigły" — 6,21,6, AZS. Poznań — 6,33,4.

Jedynki II klasy: 1) Csaba Rezzö 7,21,2, 2) Koschowitz (Grudziądz) 7,36,4.

Czwórki półwyścigowe pań: 1) Grudziądzkie Tow. Wioślarskie Wisła, 6,22,4. Startująca w tym biegu osada Policyjnego Klubu Sportowego z Bydgoszczy wycofała się na trasie.

Czwórki półwyścigowe: 1) Klub. Wiośl. Wisła Warszawa 7,08,2; 2) Klub W. Gdańsk 7,10; 3) Polic. Klub. Sport. Bydgoszcz 7,10,6.

Jedynki I klasy: 1) Verey, AZS. Kraków 6,56,8; 2) Reich Ewald, Bydgoszcz, 7,08,4; 3) Henseles Jelgavaer Ruderklul (Łotwa) 7,19

Czwórki nowicjuszy II klasy: 1) Grudziądzkie Tow. Wioślarskie Wisła 6,46,2, 2) Bydgoskie Tow. Wioślarskie 6,56,4. W biegu tym brała udział osada Kuryłowicz-Manicius, którzy jechali na czas i przebyli trasę w czasie 7,00,8.

Dwójki podwójne młodszych: 1) AZS Kraków. 6.48. 2) Germania, Poznań, 6,52.

Ósemki II klasy: 1) Oficerski Jacht-Klub Warszawa 6.05,5. Osady AZS. Warszawa i BTW. Bydgoszcz wycofały się w ostatniej chwili.

Ogólna punktacja regat w pierwszym dniu: 1) Klub Wiośl. Wisła Warszawa 54 punktów, 2) Oficerski Jachtklub Warszawa 41 pkt., 3) AZS. Kraków, 34 pkt., 4) Roklubben Skjold Kopenhaga 32 pkt., 5) Grudziądzkie Tow. Wioślarskie Wisła 24 pkt., 6) Policyjny Klub Sport. Bydgoszcz 23 pkt., 7) Wojskowy Klub Sportowy „Śmigły" Wilno 14 pkt.

W drugim dniu zawodów wyniki były następujące:

Czwórki bez sternika I kl. 1) AZS. Poznań 6,18,2 — 2) BTW. Bydgoszcz 6,19,8.

Ósemki młodszych: 1) AZS. Warszawa — 6,01,4, 2) BTW. Bydgoszcz — 6,06,5.

Czwórki. Mistrzostwo miast nadbałtyckich: 1) Kolejowy Klub Sportowy KPW. Bydgoszcz przed Roklubben „Skjold" Kopenhaga (Dania).

Czwórki półwyścigowe nowicjuszów: 1) KKW. KPW. Bydgoszcz — 7,03,6, 2) Klub Wioślarski Gdańsk — 7,009,8, 3) Grudz. Tow Wiośl. Wisła Grudziądz — 7,10, 4) KW. Gopło Kruszwica — 7,15, 5) KW. Wisła Warszawa — 7,16,8 i 6) Policyjny KS. Bydgoszcz — 7,25,2.

Jedynki młodszych: 1) Csaba Dezsö, AZS Kraków — 7.16, 2) Wilhelm Reich (R. C. „Frithjof" Bydgoszcz) — 7,29,8, 3) E. Koschowitz (Gr. R. V. Grudziądz) — 7,32.

Czwórki pań: 1) Warszawski Klub Wioślarski Warszawa 5,43,6; 2) BK. Wioślarek Bydgoszcz 5,46,5.

Jedynki. Bieg miast nadbałtyckich: 1) Ewald Reich (R. C. „Frithjof" Bydgoszcz) — czas 7,17,2 — 2) Hewzels (Jelgavaer Ruder Club, Jelgava, Łotwa) — 7,19,4.

Czwórki młodszych: 1) PKS. Bydgoszcz. 6,36,4; 2) GTW. Wisła Grudziądz. 6,40,8; 3) Oficerski Jacht-klub Warszawa 6,43,4.

Jedynki pań: Kapelówna AZS. Wilno — 6,05,4; 2) Szusterowa WKS. Warszawa 6,11,4; 3) Krynicka GTW. Wisła Grudziądz 6,19,5.

Czwórki nowicjuszów pierwszej klasy: 1) BTW. Bydgoszcz 5,46,8; 2) KW. Gdańsk 5,52,4.

Dwójki podwójne: 1) AZS. Kraków, Verey — Ustupski 6,25; 2) Frithjof Bydgoszcz bracia Reich 6,37,5.

Czwórki pierwszej klasy: Startowała tylko jedna osada Jachtklubu Warszawa, która przybyła do mety w czasie 6,51,7.

Główny bieg ósemek o mistrzostwo miasta Bydgoszczy wygrał AZ. Poznań w czasie 5,44,2; 2) . pół długości łodzi KKW. Bydgoszcz 5,46 i WKS. Wilno 5,47.

W ogólnej punktacji: 1) AZS. Poznań 114 pkt., 2) Jacht-klub Warszawa 65 pkt., 3) AZS. Kraków 62 pkt., 4) Wisła Warszawa 55 pkt. 5) KKW. Bydgoszcz 52 pkt.

Mecze o wejście do ligi piłkarskiej

POZNAŃ. Legia — Gryf 7:2.

ŁÓDŹ. LKS — SKS Starachowice 2:1

GRODNO WKS Śmigły — KPW Ognisko 7:3.

SOSNOWIEC. Śląsk — Unia Sosnowiec 2:0.

DROHOBYCZ Junak — JKS Łuck 3:2

STANISŁAWÓW. Strzelec Górka — Unia Lublin 2:1.

REPREZENTACJA OBOZU ALEXA JAMESA POKONAŁA RADOM 6:3

W sobotę odbył się na stadionie im. Marszałka Piłsudskiego w Radomiu mecz piłkarski pomiędzy reprezentacją obozu Alexa Jamesa i reprezentacją Radomia. Mecz wywołał ogromne zainteresowanie, gromadząc na stadionie przeszło 5.000 widzów. Zwyciężyła reprezentacja w stosunku 6:3 (3:1), mając przez cały czas nieznaczną przewagę.

Reprezentacja walczyła w składzie. Krzyk (po przerwie Jankowiak), Gemza, Kinowski, Jabłoński, (Mikunda), Bukowski, Dytko, Steier, (Baran), Gendera, Wostal, Wilimowski, (Pytel), Pochopin.

Bramki dla reprezentacji zdobyli: Pytel 3, Wostal, Gendera i Wilimowski. Dla Radomia wszystkie bramki zdobyli Kulawik.

SENSACYJNA KLĘSKA PIŁKARSKIEGO MISTRZA POLSKI.

W odbywających się obecnie na Śląsku rozgrywkach piłkarskich o puchar wojewody śląskiego dr. Grażyńskiego, doszło do nielada sensacji w postaci wyeliminowania z tych rozgrywek mistrza Polski Ruchu Wielkich Hajduk i to przez drużynę A-klasową. Ruch został pokonany przez „Śląsk" z Tarnowskich Gór w stosunku 1:2 (1:1). — Ruch oczywiście wystąpił w składzie osłabionym bez Peterka, Wilimowskiego oraz graczy znajdujących się na obozie w Warszawie.

Warto nadmienić, że było to trzecie decydujące spotkanie tych drużyn w wymienionych rozgrywkach. Dwa poprzednie spotkania zakończyły się wynikiem remisowym.

K. S. Z. R. „MNISZEK" — „WISŁA" 6:1

Z cyklu piłkarskich rozgrywek o mistrzostwo miasta Grudziądza K. S. Z. R. Mniszek pokonał Wisłę w stosunku 6:1 (5:0) i zremisował z Legią 1:1 (0:0).

Mistrzostwa pływackie Polskiego Wybrzeża

W Juracie rozpoczęły się 4 mistrzostwa pływackie Juraty i półwyspu helskiego przy udziale 40-tu zawodników. Wyniki 1-go dnia są następujące:

100 m. stylem grzbietowym — panie: 1) Maria Dorożyńska z Bydgoszczy 1 min. 12 s Panowie: 1) Malanowicz Lech z AZS. warszawskiego 1 min. 34,4 sek.

30 m. stylem zmiennym: 1) Zdzisław Bartoszewicz z Łodzi 5 min. 26,9 sek.

Ponadto odbyły się liczne biegi pływackie dla dzieci z następującymi wynikami:

25 m. dla dzieci do lat 10 — dziewczynki: Ewa Kręglewska z Poznania — 24 sek. — Chłopcy: Batmajeff Piotr z Warszawy 23,1 s.

25 m. dow. dla młodzieży do lat 13-tu. Dziewczynki: B. Muszyńska z Warszawy 22,9 sek. Chłopcy: Szulc Jerzy z Poznania 22,5 sek.

25 m. stylem klasycznym dla dziewczynek: Urbanowiczówna Ewa z Warszawy — 25,5 sek.

MISTRZOSTWA TENISOWE POLSKIEGO WYBRZEŻA.

Wczoraj w drugim dniu mistrzostw tenisowych Wybrzeża w Wejherowie rozegrane zostały ćwierfinały. Ciekawsze wyniki były następujące:

W grze pojedyńczej pań Jadwiga Jędrzejowska pokonała Reymanową (Gdynia) 6:2 6:0, a Łuniewska wyeliminowała Andrótowa 6:4, 6:1.

W singlach panów Ignacy Tłoczyński wyeliminował Bojanowskiego (Toruń) 6:2 6:2, Gotschalk — Chytrowskiego 6:2, 6:1, a Czajkowski — Kuchnowskiego 6:0, 6:1.

Ks. proboszcz w Skarszewach o śp. Budziewiczu

Po pogrzebie śp. Witolda Budziewicza w Skarszewach zwróciliśmy się z prośbą do proboszcza miejscowej parafii z prośbą o informacje.

Ks. proboszcz parafii Skarszewskiej mówi nam:

— Śp. Witold Budziewicz, był nietylko dzielnym żołnierzem, patriotą, ale także głęboko wierzącym, gorącym katolikiem, który spełniał gorliwie swe coniedzielne i wielkanocny obowiązek.

Dlatego też pogrzeb tego wzorowego obywatela-żołnierza i katolika odbył się w sposób szczególnie uroczysty. W oddaniu Mu ostatniej posługi wzięło udział 12 księży z ks. prałatem Czeplewskim z Miłobądza na czele. Z kostnicy do kościoła oraz z kościoła prowadził kondukt żałobny przeszło kilometrowej długości ks. prałat Czeplewski. Wigilie w kościele prowadził ks. proboszcz Wróblewski z Pogódek, Mszę św. zaś odprawił miejscowy proboszcz.

Na uroczystości pogrzebowe przysłała katedra pelplińska żałobne szaty liturgiczne.

Na zakończenie jeszcze parę słów o Zmarłym. Pochodził on z terenu Litwy od szeregu lat przebywał na Pomorzu.

Był pobożnym od lat najmłodszych, służył jako ministrant za młodu do Mszy św., mimo twardych obowiązków służbowych, znalazł czas na wzięcie gorącego udziału w zbudowaniu i poświęceniu krzyża w Bowym polu Królewskim.

Niejednokrotnie przybywał do swego proboszcza z prośbą o odprawienie Mszy św. za bliskich Mu zmarłych.

Żył godnie jak na żołnierza polskiego i katolika przystało i poległ śmiercią bohaterską na chwalebnym posterunku.

Wiśniewski prowadzi w wyścigu kolarskim „Dookoła Polski"

Bułgarzy wycofali się z wyścigu

Pierwszy etap wyścigu kolarskiego dookoła Polski na trasie Warszawa—Lublin (161 km) był bardzo trudny. Drogi były na ogół złe, a sytuację pogorszył jeszcze fakt, że kolarze ze względu na naprawę szos musieli objechać szereg odcinków.

Na metę w Lublinie zawodnicy wpadli w następującej kolejności:

1. Wiśniewski Polonia w czasie 5.50.02,4, 2. Bizon Polonia 5.50.02,6, 3. Rzeźnicki Syrena 5.50.02,8, 4. Bieniek PZL, 5. Kapiak Józef, 6. Marcelak (emigracja), 7. Jaskólski ŁKS. 8. Siemiński Iskra, 9. Kapiak Mieczysław (niezależ), 10. Targoński (niezależ.).

Drugi etap odbył się na trasie Lublin—Lwów, długości 219 km. Szosa była doskonała, w większości klinkier, a następnie szosa bita. Pomimo dobrej nawierzchni zanotowano wiele wypadków przecięcia opon.

Kolejność na mecie we Lwowie była następująca:

1. Kapiak Józef w czasie 6.13,25, 2. Wiśniewski 6.13,25,2, 3. Napierała 6.13.25,4, 4. Jaskólski, 5. Rzeźnicki, 6. Bizon, 7. Cieniewski, 8. Siemiński.

Trudności finansowe Gdańska

Od paru dni w Londynie ściśle obserwowane są przemiany finansowe, zachodzące w Gdańsku.

Złote pokrycie guldena zostało w ostatnich miesiącach zmniejszone i obecnie dochodzi do ustawodawczego minimum.

Równocześnie ukryte rezerwy zostały bardzo znacznie powiększone.

Jeśli proces ten będzie trwał i dopuści się, aby złote pokrycie jeszcze dalej zostało obniżone, to wystąpią wyraźne oznaki pozornych finansowych trudności, na mocy których z Gdańska będzie wystosowane zaproszenie do szybkiej pomocy z zewnątrz — pisze „Times" — każąc się domyślać, że Gdańsk zwróci się o tę pomoc do Berlina.

Cały ten proces i jego ewentualne skutki są w Londynie bardzo ściśle obserwowane.

Turcy cieszą się z okazji przyłączenia Sandżaku Aleksandretty

ANKARA. W całej Turcji odbywają się dziś uroczystości w związku z przyłączeniem Sandżaku Aleksandretty. W Ankarze zorganizowano wielką manifestację, która zamieniła się w manifestację przyjaźni turecko-francuskiej.

Urzędowy dziennik „Ulus" pisze: „obchodząc powrót Hataju do Turcji, obchodzimy jednocześnie ścisłą współpracę turecko-francusko-syryjską, której nic nigdy nie zdoła naruszyć".

Zgon emeryt. profesora Uniwersytetu wileńskiego

W Krynicy zmarł emer. profesor uniwersytetu Stefana Batorego Marian Eiger.

Ile wydają turyści amerykańscy

WASZYNGTON. W biurach ministerstwa handlu obliczono, że turyści amerykańscy za granicą wydali w okresie 1919—1939 r. pięć i pół miliarda dolarów, podczas gdy obcokrajowcy w tym samym czasie wydali niespełna miliard dolarów w daleko droższych od Europy Stanach Zjednoczonych.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

PODWYŻSZENIE DOCHODOWOŚCI — DEWIZĄ ROLNICTWA KASZUBSKIEGO.

Jest rzeczą ogólnie znaną, że o wysokości plonów decyduje przede wszystkim stopień kultury rolniczej, wyrażającej się w należytej uprawie roli, doborze odpowiedniego ziarna siewnego oraz stosowaniu właściwego nawożenia.

Nauka i praktyka rolnicza stwierdziły niezbicie dużą rolę, jaką w życiu i rozwoju roślin posiada stosowanie nawozów sztucznych. Powiedzenie więc, że „bez nawozów nie ma plonów" jest oparte na niezbitych dowodach.

Rolnik kaszubski i w tym kierunku zdaje egzamin życiowy, a zarazem społeczny, gdyż wiedząc, że produkcja rolna nie zwiększa się w Polsce w tempie odpowiadającym przyrostowi ludności, jak również pragnąc powiększyć swój własny dochód z gospodarstwa i dać ziemi te wszystkie składniki, w które nie wyposażyła je natura, nie skąpi wydatków na nawozy sztuczne i stosowanie tychże stale zwiększa, na dowód czego służyć mogą cyfry zaczerpnięte z Państwowego Banku Rolnego, Oddział w Gdyni, za pośrednictwem którego rozprowadzono nawozów na terenie trzech powiatów kaszubskich w roku 1937 — 644 tony na zł. 61.250, w roku 1938 — 1569 ton na zł. 134,085.

Duże zapotrzebowanie nawozów sztucznych w sezonie wiosennym 1939 r. oraz wczesne masowe zgłoszenia o nawozy na sezon jesenny tego roku każą przypuszczać, że rok ten wykaże znaczny wzrost dostaw nawozów, co przyczyni się do dalszego powiększenia dochodowości gospodarstw tutejszego terenu i utwierdzi jeszcze więcej rolników w przekonaniu, że odpowiednie nawożenie roli jest koniecznym warunkiem dla rozwoju roślin, gdyż uopornia je przeciw niekorzystnym warunkom atmosferycznym, wymarzaniu, chorobom i szkodnikom.

OBECNA CENA PSZENICY — JAK W 1592 R.

Notowania giełdowe ziemiopłodów w Anglii były ogłaszane już w r. 1592. Wówczas ceny pszenicy były bardzo niskie, ze względu na słabą wymianę zbóż między państwami. Na giełdzie w Liverpool pszenica z dostawą na lipiec br. notowana była po 3 sh. 77-8 pens. za 100 funtów.

Okazuje się, że cena tegorocznej pszenicy jest najniższa od czasów wprowadzenia statystyki cen. Według obliczeń sfer giełdowych, tak niskie ceny za pszenicę płacono w roku 1592.

Redakcja i Administr. „Gazety Pomorskiej" w Bydgoszczy — ul. Dworcowa 30, tel. 24-80

Redaktor przyjmuje od godz. 17—18 (z wyjątkiem dni przedświątecznych).

Dziś poniedziałek Krystyny 24 lipca

Jutro wtorek Jakuba 25 lipca

— **Biblioteka T. C. L.** wraz z sekretariatem przeniesiona została z dniem 15 bm. do nowego lokalu przy ul. Pomorskiej 1 (parter).

WAŻNE TELEFONY:

— **Straż Pożarnu,** ul. Pomorska nr. 16 — telefon 06.

— **Komisariat Główny P. P.** (gmach wojewódzki), Jagiellońska 5, tel. 27-00.

— **Magistrat** (Ratusz) — Jezuicka 1, telefon 26-00.

— **Pogotowie Ratunkowe,** Pomorska 16 — telefon 26-15 i 26-16.

DYŻURY APTEK

— **Apteka Piastowska,** ul. Śniadeckich 49, tel. 3682.

— **Apteka pod Złotym Orłem,** Rynek Marsz. Piłsudskiego 1, tel. 3098.

PROGRAM KIN:

LIDO: „Zeznanie szpiega".
KRISTAL: „Niebezpieczna miłość".
BAŁTYK: „Słowiczek".
KAPITOL: „Pani Walewska".
APOLLO: „Prawdziwy człowiek".
MARYSIEŃKA: „Florian".

TEATR MIEJSKI

Poniedziałek: Chór Dana i Mała Orkiestra P. R. — godz. 20,30.

NOTATKI KRONIKARZA

— **Polski Czerwony Krzyż** organizuje w czasie od 20 sierpnia do 3 września br. obóz szkoleniowy w Solcu Kujawskim dla komendantów sekcyj rat.-san. PCK. Mężczyźni z kat. C i D, chętni do pracy w dziedzinie sanitarnej, zgłosić się mogą w biurze Oddziału przy ul. Cieszkowskiego 11 w czasie od godz. 16—18-tej.

— **Cech Fryzjerów i Perukarzy!** Nadzwyczajne zebranie Cechu odbędzie się w poniedziałek, 24 lipca br. o godz. 20-tej w „Domu Rzemieślniczym".

— **Ze studia bydgoskiego.** Dziś w poniedziałek studio bydgoskie nadaje nast. audycje radiowe:

O godz. 17,30 muzyka kameralna w wykonaniu: Ludwika Kwaśnika skrzypce, Alfonsa Roeschlera altówka i Zdzisławy Wojciechowskiej fortepian.

O godz. 22.00 fragment z dzieł Stan. Konarskiego „O skutecznym rad sposobie" w ciekawej i oryginalnej aktualizacji dr. Jana Piechockiego.

O godz. 22.15 druga część koncertu chóru Dana, Małej Orkiestry Polskiego Radia pod dyr. Stan. Nawrota oraz z solistów z sali Teatru Miejskiego.

— **Stow. Restauratorów** urządza dla swych członków i ich rodzin w czwartek, w dniu 27 bm. wycieczkę do Brdyujścia. Tamże zebranie plenarne w sali p. Kadora. Wyjazd statkiem z przystani przy ul. Hermana Frankego o godz. 14-tej, powrót o godz. 21-ej.

— **Odznaczenia.** Brązowy Krzyż Zasługi za pracę społeczną otrzymali w Bydgoszczy pp.: Wacław Domagała, Paweł Dziwnik, Tomasz Grzela, Franciszek Kucharski, Bolesław Leszczyński, Władysław Lewandowski, Bronisław Maciejewski, Tomasz Marmurowicz, Franciszek Skibiński, Józef Skwierczyński, Antoni Waszak i Jan Woźniak.

Srebrnym Krzyżem Zasługi za pracę na polu społecznym odznaczony został p. Jan Marmurowicz.

— **Na FON ofiarowali oficerowie i podoficerowie** Pom Brygady Kawalerii obligacje i bony Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej na sumę 560 zł

Z TEATRU MIEJSKIEGO

Dziś w poniedziałek, o godz. 20.30 odbędzie się wieczór pieśni, muzyki i humoru w wykonaniu Chóru Dana, Małej Orkiestry Polskiego Radia i solistów: Janiny Godlewskiej, Adama Wysockiego, Tadzia Jasłowskiego i Józefa Opieńskiego.

Wysoki poziom repertuarowy i interpretacyjny, znany zresztą wszystkim, którzy kiedykolwiek słyszeć mogli każdy zespół z osobna, podniesiony został do niebywałych wyżyn przy wspólnym wykonywaniu utworów. Osoby solistów są również zbyt dobrze znane i popularne, żeby wymagały przypominania ich walorów.

A zatem — rendez-vous wszystkich dzisiaj o godz. 20.30 w Teatrze Miejskim na wieczorze pieśni, muzyki i humoru.

Pozostałe w niewielkiej ilości bilety do nabycia w kasie teatru po cenach od 45 gr do zł 4.40. Zniżki i passe- partout premierowe nieważne.

Nowy proboszcz portowy

Dekretem J. E. Biskupa Morskiego ks. dr. St. Okoniewskiego, proboszczem portowym w Gdyni mianowany został dotychczasowy administrator parafii portowej, a poprzednio kapelan na ms. „Piłsudski" i ss. „Pułaski", ks. Stanisław Stefaniak.

Poprzednikiem ks. prob. Stefaniaka i pierwszym proboszczem portowym w Gdyni był ks. Sękiewicz, duszpasterz polski z Ameryki.

„Tydzień Bydgoszczy" rozpoczęty!

Regaty w Łęgnowie — Koncert Tow. Muzycznego — Zjazd plakietowy — Iluminacja miasta

Początek „Tygodnia Bydgoszczy" zaznaczył się w naszym mieście znacznym — mimo lata i okresu wakacyjnego ożywieniem ruchu. Przyczyniły się do tego doroczne międzynarodowe regaty wioślarskie, którymi w sobotę rozpoczęto „Tydzień". Jakkolwiek w regatach reprezentowane były dwa tylko obce państwa (Dania i Łotwa) oraz Polacy z Gdańska, to jednak udział publiczności w Łęgnowie był jak corocznie b. liczny. Regaty dały ich uczestnikom dużo emocji, bo odbyło się aż 30 biegów. Sprawozdanie z regat zamieszczamy na innym miejscu. W niedzielę wieczorem z regat transmisję odtworzyło Radio na fali ogólnopolskiej.

W sobotę wieczorem dużo miłośników muzyki zgromadził specjalnie przygotowany na „Tydzień Bydgoszczy" koncert orkiestry Bydgoskiego Tow. Muzycznego pod kier. prof A. Roeslera w Ogrodzie Resursy Kupieckiej. Współudział w koncercie brali także: chór św. Cecylii oraz jako soliści prof. Edmund Roesler (fortepian), prof. Ludwik Kwaśnik (skrzypce), Witold Kocikowski (tenor) i Edward Ziemski (bas). Po koncercie w towarzyskim dancingu udział brali: wioślarki i wioślarze, uczestnicy zjazdu plakietowego i inni.

W sobotę także przybyło kilkadziesiąt samochodów z Automobilklubów całej Polski do Bydgoszczy na zjazd plakietowy, organizowany przez Pomorski Automobilklub.

Uczestnicy tego zjazdu w ciągu soboty i niedzieli odbyli spotkania towarzyskie w Resursie Kupieckiej i w kawiarni „Cristal" i brali udział w koncercie Tow. Muzycznego. W niedzielę przed południem, po powitaniu przez prezydenta p. Barciszewskiego, odbył się korowód samochodów, biorących udział w zjeździe, po mieście, które przy tej okazji zwiedzano. Po południu znowu w korowodzie udały się samochody na regaty wioślarskie. Wieczorem nastąpiło rozdanie nagród oraz zebranie towarzyskie.

W niedzielę w południe prezydent miasta wydał w Klubie Polskim śniadanie z okazji kongresu przedstawicieli wioślarzy państw bałtyckich. Kongres uchwalił, że słynny bieg czwórek o mistrzostwo Bałtyku w przyszłym roku odbędzie się w Rydze, a o ile stanie temu na przeszkodzie olimpiada w Finlandii, to ponowny Kongres zadecyduje inaczej. Podczas śniadania prezydent miasta p. Barciszewski witał przedstawicieli Kongresu oraz gości regatowych. — Odpowiadał przedstawiciel Łotwy oraz p. Pieczyński z Poznania.

Szereg osobliwości miasta co wieczór iluminuje się efektownie. Wspaniałe wrażenie robią barwne iluminacje śluzy przy młynach oraz wyspy św. Barbary, a dalej Teatru Miejskiego, kościoła Klarysek, pomnika „Potop" na Pl. Wolności itd. Bydgoszcz na swój „Tydzień" przybrała odświętny charakter.

Święto pułkowe bydgoskich białych ułanów

Dowódca pułku ułanów Wielkopolskich im. gen. Orlicz-Dreszera zaprasza uprzejmie społeczeństwo miejscowe na święto pułkowe w 20 rocznicę istnienia, które odbędzie się według następującego programu:

Dnia 25 bm. godz. 9,00 — nabożeństwo żałobne za poległych w kościele garnizonowym, godz. 15,00 — zawody sportowe na placu za koszarami, część I.; godz. 21,00 — uroczysty apel pułku przed pomnikiem poległych.

W dniu 26 bm.: godz. 9,00 — msza św. polowa na placu za koszarami, godz. 10,00 — defilada, godz. 14,30 — zawody sportowe na placu za koszarami, część II.

W pięknej uroczystości bydgoskich ułanów weźmie niewątpliwie udział całe miejscowe społeczeństwo, aby dać tym wyraz swego przywiązania do armii.

Zabójca nie przyznaje się do winy

Przyczyna tragicznego zgonu kolejarza Tomaszewskiego

W ub. tygodniu całym miastem wstrząsnęła wiadomość o tragicznym zgonie kolejarza Franciszka Tomaszewskiego, którego w śródmieściu na ul. Jagiellońskiej napadło kilku podchmielonych awanturników. Jeden z nich zadał Tomaszewskiemu cios pięścią, w rezultacie czego Tomaszewski zmarł.

Sekcja zwłok wykazała, że Tomaszewski zmarł nie wskutek złamania kręgosłupa, lecz z powodu wylewu krwi do tylnej części mózgu po otrzymaniu strasznego ciosu w głowę.

W więzieniu śledczym nadal przebywają dwaj spośród napastników, mianowicie Urbaniak i Dziembicki. Żaden z nich jednak nie przyznaje się do winy. Świadkowie natomiast stwierdzają, że Urbaniak zadał śmiertelny cios Tomaszewskiemu. Przesłuchiwany kilkakrotnie przez sędziego śledczego Urbaniak uporczywie twierdzi, że nocy tej nie był nawet podchmielony i Tomaszewskiemu nie zadał ciosu. Dziembicki również nie przyznaje się do winy. Rozprawa sądowa przeciw obydwom oskarżonym o zabójstwo Tomaszewskiego odbędzie się prawdopodobnie w pierwszych dniach września.

W Domu Społecznym rozdzielono lokale dla dziewięciu związków niepodległościowych

Pod przewodnictwem dr. Bermańskiego odbyło się w Domu Społecznym zebranie przedstawicieli bydgoskich związków niepodległościowych w sprawie rozdziału lokalów Domu Społecznego na sekretariaty i biura poszczególnych związków. Sprawę referował p. mec. Kuziel. W wyniku konferencji wydzierżawiono w Domu Społecznym lokale dla dziewięciu związków niepodległościowych. Na zakończenie konferencji zebrani uchwalili rezolucję, którą przesłano p. prezydentowi miasta. Odpis rezolucji wysłano do wiadomości p. staroście grodzkiemu.

Ujęcie złodziejów mieszkaniowych

W ostatnich dniach — jak o tym donosiliśmy — dokonano w Bydgoszczy szeregu kradzieży mieszkaniowych. Odnosiło się wrażenie, że kradzieży tych dokonuje dobrze zorganizowana szajki złodziejów, obserwująca specjalnie mieszkania, których właściciele na pewien czas wyjeżdżali.

Policji udało się przedwczoraj ująć na gorącym uczynku dokonywania kradzieży mieszkaniowej niej. Michała Jahnsa i Władysława Weynerowskiego, bez stałego miejsca zamieszkania. Obydwaj złodzieje osadzeni zostali w areszcie, gdzie oczekiwać będą rozprawy sądowej.

Gen. Zaruskiemu wręczono buławę ze sznurów okrętowych

Wielka uroczystość harcerzy morskich w Gdyni

Staraniem Harcerskiego Ośrodka Morskiego i szeregu gdyńskich klubów żeglarskich odbył się obchód 15-lecia pracy gen. Mariusza Zaruskiego w polskim żeglarstwie morskim.

W basenie yachtowym stanął w pełnej gali szkuner harcerski „Zawicza Czarny". Na nabrzeżu zebrały się oddziały harcerzy morskich, żeglarze innych klubów oraz drużyna rumuńskiej „Straja Tarii", odbywająca w Gdyni szkolenie na żeglarzy morskich.

Na wstępie szef kierownictwa drużyn harcerskich żeglarstwa morskiego J. Bublewski z Warszawy w przemówieniu swym podkreślił wybitne zasługi generała Zaruskiego dla polskiego żeglarstwa morskiego, po czym jako upominki od żeglarzy wręczył Jubilatowi pięknie wykonaną buławę z „juzingu" (sznury okrętowe nasycone smołą) oraz pamiątkowy album.

Dalej przemawiali delegaci poszczególnych klubów żeglarskich.

W odpowiedzi krótkie przemówienie wygłosił gen. Zaruski, stwierdzając, że spełniał tylko swój obowiązek.

Z kolei odbyła się przed Jubilatem defilada yachtowa, a uroczystość zakończyło „ognisko", w którym Polacy i Rumuni odśpiewali szereg pieśni. Rumuni występowali w swych strojach narodowych.

Gen. Zaruski otrzymał szereg depesz gratulacyjnych m. in. od gen. Sosnkowskiego. —

Bydgoska policja na FON

Na szczególne uznanie zasługuje ofiarność oficerów i szeregowych bydgoskiej policji. Na apel komendanta powiatowego PP. bowiem bydgoska policja w obligacjach Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej i w gotówce przekazała na FON. poważną kwotę 11.036,50 zł. Kwotę tę przekazano na FON. na ręce wojewódzkiego komendanta PP. w Toruniu.

Ofiarność naszej policji i obywatelskie zrozumienie potrzeb Państwa w chwilach przełomowych, które przeżywamy wzbudza szacunek w każdym obywatelu.

Za bojkot wyborów stanie przed sądem

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy swego czasu skazał na karę aresztu kilka osób, za działalność antypaństwową, mianowicie za namawianie do bojkotu wyborów do Sejmu i Senatu w r. 1935.

Pod tym samym zarzutem stanąć miał przed sądem ogrodnik Brunon Polcyn z Łobżenicy. Z obawy przed odpowiedzialnością sądową Polcyn jednak uciekł. W międzyczasie inni współoskarżeni dawno już kary swe odbyli.

Obecnie Polcyn ujęty został w okolicach Grudziądza, gdzie się ukrywał przez tak długi czas. Polcyna osadzono w areszcie śledczym do czasu rozprawy sądowej, która wkrótce odbędzie się.

Przedhistoryczne cmentarzysko odkopano nad morzem

W leśnictwie Mechowa (nadleśnictwo Darzlubie) w pow. morskim odkryto przedhistoryczne cmentarzysko na wyrębie, przeznaczonym pod uprawę roli.

Dotychczas odkryto pięć grobów skrzynkowych, ułożonych z dużych głazów, krytych kurhanami z wieńcami kamiennymi.

Groby te należą do kultury grobów skrzynkowych z urnami twarzowymi ze starego okresu żelaznego.

W grobach znajduje się po kilka urn różnych kształtów, przy czym urny twarzowe posiadają w uszach zawieszki z łańcuszkami. W urnach znaleziono szpilę z brązu i szczypce z żelaza.

Dalsze poszukiwania prowadzone są przez dyrektorkę muzeum miejskiego w Gdyni dr. Janinę Krajewską.

Przed wizytą Chóru Dana i Małej Orkiestry Polskiego Radia w Gdyni

W najbliższych dniach wystąpi w naszym mieście Chór Dana i Mała Orkiestra Polskiego Radia. Oba te mistrzowskie zespoły, dzięki inicjatywie dyrektorów pp. Dana-Daniłowskiego i Zdzisława Górzyńskiego, złączyły się, tworząc bezkonkurencyjny, jedyny w całej Polsce zespół. Jako soliści wystąpią: Janina Godlewska, Adam Wysocki, Tadzio Jasłowski i Józef Opieński.

Wieczór pieśni, muzyki i humoru w interpretacji przeszło 30-osobowego mistrzowskiego zespołu i solistów, będzie wielkim wydarzeniem w życiu kulturalnym naszego miasta.

O walorach tego koncertu świadczy najlepiej fakt, że będzie on transmitowany na wszystkie anteny polskich rozgłośni.

Wieczór pieśni, muzyki i humoru w wykonaniu Chóru Dana, Małej Orkiestry Polskiego Radia i solistów odbędzie się dnia 26 i 28 o godz. 21-ej w sali kina „Polonia". Bilety w Owocarni Polskiej, Świętojańska 53, tel. 22-95.

Nauczycielstwo pomorskie złożyło hołd Wielkiemu Marszałkowi na Rossie

Jak już donosiliśmy, Okręg Pomorski, Stowarzyszenia Chrześc.-Nar. Nauczyciel stwa Szkół Powszechnych, zorganizował wycieczkę naukową na Wileńszczyznę. Wycieczka nauczycieli z całego Pomorza wyruszyła z Torunia do Zułowa, miejsca urodzenia Wielkiego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego. Tam zwiedzono ruiny dawnego dworu, muzeum i szkołę mieszczącą się w dawniejszych zabudowaniach dworskich Z Zułowa uczestnicy wycieczki udali się nad jezioro Narocz. Tam przez cały dzień zażywano kąpieli i jazdy na kajakach, żaglówkach i motorówkach. Następne 3 dni poświęcono zwiedzaniu Wilna, Werek i Trok, gdzie zwiedzono osadę Karaimów i ruiny zamku Uczestnicy brali udział w nabożeństwie w Ostrej Bramie, a następnie nauczycielstwo pomorskie udało się na Rossę, by złożyć hołd Sercu Wielkiego Marszałka. Prezes Okręgowy p. Ryczakowicz i kierownik wycieczki p. Główczewski w imieniu naucz. zrzeszonego w Stowarzyszeniu, złożyli na płycie wiązankę kwiatów.

W drodze powrotnej zwiedzono jeszcze Grodno, Białystok i Puszczę Bałowieską.— W puszczy Białowieskiej zwiedzano park narodowy i zamek Pana Prezydenta.

Uczestnicy wycieczki zdobyli dużo wrażeń i wiadomości, które wykorzystają w nauce szkolnej, szczególnie w geografii, historii i przyrodzie.

73 dzieci peowiaków przebywa na kolonii w Nieszawie

Staraniem Okręgu Pomorskiego Związku Peowiaków, przy wydatnej pomocy Pana Wojewody Pomorskiego Władysława Raczkiewicza, Zarządu Głównego i własnych możliwości Okręgu — funkcjonuje w przepięknej historycznej Nieszawie nad Wisłą kolonia letnia dla dzieci — peowiaków. Na kolonii przebywa obecnie 73 dzieci, których ojcowie odznaczyli się w walkach o niepodległość Polski. Kierownictwo kolonii spoczywa w ręku pana Słodowicza, nauczyciela szkoły powszechnej w Aleksandrowie Kujawskim.

Brodnica

— **Urlop wypoczynkowy.** P. burm. Franc. Blokus rozpoczął urlop wypoczynkowy, który trwał będzie do dnia 15 sierpnia br. Zastępcą jest p. wiceburm. Paweł Krzyżniewski.

— **Za przywłaszczenie pieniędzy.** Na ławie oskarżonych zasiadł kominiarz Feliks Kowalski, oskarżony o przywłaszczenie pieniędzy szofera Hilarego Tomaszewskiego z Brodnicy. Sąd po rozpatrzeniu sprawy skazał Kowalskiego na karę 6 miesięcy więzienia.

Z Kujaw Zachodnich

— **PRZEDSTAWICIELSTWO „GAZETY POMORSKIEJ" W INOWROCŁAWIU** mieści się przy ul. Prezydenta Narutowicza 62, I ptr. tel. 198. Godziny urzędowania od 10-14 i 16-19.

— **Nocny dyżur apteczny** pełni w bieżącym tygodniu apteka „Pod Orłem" — Rynek.

— **Nocny dyżur lekarski** pełni z poniedziałku na wtorek dr. Nickelmann, ul. Solankowa; z wtorku na środę dr. Nowakowski — Aleje Sienkiewicza nr. 1; z środy na czwartek — dr. Sikorski, ul. Solankowa 14.

— **Karetka pogotowia PCK.** — tel. 276.

— **Telefon postoju autodorożek nr. 501.**

— **Telefon Straży Pożarnej nr 618.**

— **Komisariat P. P.** — ul. Gen. Pierackiego nr 6. tel. 534.

— **Publiczna Biblioteka m. Inowrocławia** czynna codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 17—19.

— **Biblioteka Ogniska KPW.** przy ul. Magazynowej w miesiącu lipcu nieczynna.

— **Biblioteka T. C. L.** przy ul. Król. Jadwigi (Hotel Bast) czynna codziennie od godz. 8—19 (z wyjątkiem niedziel i świąt).

REPERTUAR KINOTEATRÓW

AS: „Podwójne wesele".
ŚWIT: „Książątko".
SŁOŃCE: „Zapomniana melodia".
STYLOWY: „Ostatnie ostrzeżenie".

TEATR ZDROJOWY

Dzisiaj, w poniedziałek, gościnny występ **Lucyny Szczepańskiej** w otoczeniu artystów scen warszawskich w osobach pp. Kraszewskiej, Czerskiej, Reda, Szczepańskiego, Olędzkiego i Zięciakiewicza. Odegrana będzie melodyjna operetka Lehara p. t. **„Skowronek"**. Początek przedstawienia o godz. 20.30.

NOTATKI KRONIKARZA

— **Od Redakcji. Wobec często zdarzających się wypadków późnego nadsyłania do „Przedstawicielstwa" w Inowrocławiu komunikatów, ogłoszeń i zawiadomień, podajemy zainteresowanym do wiadomości, że wszelki materiał redakcyjny do następnego numeru „Gazety Pomorskiej" przyjmujemy tylko do godziny 13-tej dnia poprzedniego.**

— **Na „Zjazd Sierpniowy do Krakowa"** kupić można w Inowrocławiu karty uczestnictwa (upoważniające równocześnie do przejazdu pociągiem popularnym) w Sekretariacie obwodu miejskiego OZN przy ul. Prezydenta Narutowicza 62, I ptr., tel. 198. (Przedstawicielstwo „Gazety Pomorskiej"). Tutaj mieści się sekretariat powiatowy zjazdu i udziela wszelkich informacyj osobom udającym się w dniu 6 sierpnia do Krakowa na zjazd Legionistów.

— **1059,80 zł zebrano na FOM podczas „Dni Morza".** Zarząd L. M. K. w Inowrocławiu składa tą drogą podziękowanie społeczeństwu za żywy udział i poparcie imprez, zorganizowanych w czasie trwania tygodnia „Dni Morskich i Kolonialnych". Efekty kasowe wszystkich imprez „Tygodnia" były następujące: kwesta uliczna przyniosła 569,18 zł; za nalepki skasowano 140,80 zł; impreza w Solankach dała czystego dochodu 216,10 zł; z innych ofiar wpłynęło 133,80 zł. Razem zebrano kwotę 1059,80 zł — która przekazana została na F. O. M. Nadmieniamy, że ofiary napływają w dalszym ciągu a wśród ofiarodawców wyodrębniamy ks. kanonika Jaśkowskiego, proboszcza parafii farnej, który przekazał dwa złote łańcuszki wartości 60 zł.

— **Kurs Sokoli na obozie wypoczynkowym.** W Międzychodzie, odbędzie się kurs dzielnicowy dla przodowników, naczelników i druhów ćwiczących na sprzętach, w dniach od 14 do 27 sierpnia br. Równocześnie przy kursie tym urządza Naczelnictwo Dzielnicy obóz wypoczynkowy dla starszych druhów, który trwać będzie od 14 do 30 sierpnia br. Każdy kursista zobowiązany jest zapłacić 21 złoty, za co otrzymuje wolne utrzymanie i kwaterę.

— **Surowa kara za oszustwo matrymonialne.** Na sesji wyjazdowej w Inowrocławiu skazał Sąd Okręgowy w Bydgoszczy drogerzystę Bolesława Kr. na 8 miesięcy więzienia za oszustwo matrymonialne. Oskarżony ma żonę i dzieci a mimo to przedstawiał się za kawalera, wyłudzając znaczne kwoty pieniędzy od panny J., której obiecywał ożenek, tając przed nią właściwy swój stan cywilny.

— **Burze i deszcze nad Kujawami.** W ciągu ostatnich kilku dni nawiedziło Kujawy Zachodnie kilka groźnych burz, wyrządzając znaczne szkody na polach oraz w zabudowaniach gospodarskich rolników. Zanotowano również trzy pożary od uderzenia pioruna.

Chełmno

— **Przedstawicielstwo „GAZETY POMORSKIEJ" w Chełmnie** mieści się przy ulicy 22 Stycznia 9. Tam przyjmuje się ogłoszenia i prenumeratę. Ogłoszenia do 17 słów 1 złoty.

— **Wrócił z urlopu** p. Komendant posterunku policji państwowej i rozpoczął urzędowanie.

— **Piorun wzniecił pożar.** Podczas ostatniej burzy uderzył grom w stodołę Maksa Trinke w Różnowie pow. Chełmno, która spaliła się doszczętnie. Prócz tego spalił się inwentarz martwy i pasza. Straty oblicza się na około 17.000 zł., które częściowo pokryje Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych. — Przybyła straż pożarna z Chełmna, zastała już tylko zgliszcza.

— **Pożar wskutek nieostrożności.** W mieszkaniu kupca p. Franciszka Sowińskiego przy ulicy Toruńskiej spaliła się leżanka wraz z nakryciem. Pożar powstał wskutek zaprószenia ognia z papierosa.

— **Ukaranie złodziejów.** — Przed Sądem Grodzkim w Chełmnie stanęli zawodowi złodzieje Jan Kowal z Chełmna, Ignacy Biliński z Klamrów i Jan Dembski z Klamrów, pow. Chełmno, oskarżeni o to, że w nocy z 19 na 20 grudnia 1938 r. dokonali większej kradzieży zapraw mięsnych i garderoby na sumę 700 złotych, oraz w dniu 12 stycznia br. skradli garderobę na sumę 500 złotych. Sąd sakzał ich za ten czyn pierwszego na 2 lata i 10 miesięcy więzienia, a jego wspólników każdego na 2 lata 6 miesięcy więz.

— **Aresztowanie za rozsiewanie fałszywych wiadomości.** Policja aresztowała Niemca Ryszarda Krampitza z Chełmna przy ul. Szkolnej, który będąc pijanym rozsiewał fałszywe wiadomości, godzące w dobro Rzeczypospolitej Polskiej.

— **Polak reklamuje wydawnictwa niemieckie.** Dużo mówi się i pisze o bojkocie wydawnictw i czasopism niemieckich. Niestety nie wszyscy Polacy uważają za stosowne usuwać z swych okien wystawowych pisma, wydawane przez naszych sąsiadów. Pod naciskiem opinii publicznej zmuszeni jesteśmy zwrócić uwagę właścicielowi księgarni p. Kobierzyńskiemu, który w swym oknie wystawowym i to na pierwszym planie wyłożył szereg wydawnictw niemieckich. Mamy nadzieję, że p. K. zechce zastosować się do żądań społeczeństwa.

— **Czy to się godzi?** Ostatnio zauważyliśmy, że pewna garstka kupców Polaków ogłasza się od pewnego czasu w miejscowej niemieckiej gazecie „Kulmer Zeitung", znanej nam z wrogich nastrojów. Ostrzegamy ich przeto przed dalszym ogłaszaniem się w tym piśmie, a gdy to nie pomoże, nie omieszkamy podać ich pod pręgierz opinii publicznej.

Kobiety zjednoczone w pracy dla Polski — to siła

Rozkład jazdy autobusów

na liniach:

Ciechocinek-Toruń-Ciechocinek-Włocławek

Autobusy odchodzą:

Z Ciechocinka do Torunia o godz.	8,00,	14,00	18,00Ś	
Z Torunia do Ciechocinka „	9,20Ś	10,30	19,00	
Z Ciechocinka do Włocławka „	8,10	13,15	18,00	21,00Ś
przez Nieszawę				
Z Włocławka do Ciechocinka „	10,00	14,00Ś	15,30	19,40
Z Torunia do Czerniewic „	9,20Ś	10,30	16,00	19,00Ś
Z Czerniewic do Torunia „	8,40	14,40	18,15	18,40

Uwagi: Ś kursuje w dni świąteczne. Autobus który odchodzi z Torunia do Czerniewic o 16,00 w dni świąteczne odchodzi o 15,30

Taryfa: Ciechocinek—Toruń bilet normalny Zł 1,20 powrotny Zł 2,00 ważny 14 dni. Ciechocinek—Włocławek bilet normalny Zł 2,20 powrotny Zł 4,00 ważny 14 dni. (3433

Przedsiębiorstwo Samochodowe „REKORD" Sp. z ogr. odp.
Ciechocinek, Zdrojowa 22. Telefon 286

Km. 284/39. 14324

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu, rewiru I, Stanisław Lewicki, urzędujący przy ul. Wybickiego 49, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 29 sierpnia 1939 r. o godz. 10-tej w Sądzie Grodzkim w Grudziądzu pokój nr 22, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużników Bronisława i Franciszki Krajnik, zam. w Grudziądzu, ul. Pańska 30 — nieruchomości Grudziądz tom 69 karta 1942, składającej się z domu mieszkalnego, skrzydła i oficyny.

Nieruchomość ta posiada urządzoną księgę hipoteczną w Wwydziale Hipot. przy Sądzie Grodzkim w Grudziądzu.

Nieruchomość została oszacowana na sumę zł 16,378,—, cena zaś wywołania wynosi kwotę 12,283,50 złotych.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości 1,637 zł 80 gr.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile w dodatkowym publicznym obwieszczeniu nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Grudziądzu, ul. Ks. Budkiewicza, pokój nr 20.

Grudziądz, dnia 17 lipca 1939 r.

(—) **Stanisław Lewicki**
Komornik Sądu Grodzkiego, rew. I.
w Grudziądzu.

I Urząd Skarbowy we Włocławku

Włocławek, dn. 18 lipca 1939 r.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

W myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym Władz Skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) zmienione rozporządzeniami Rady Ministrów z dn. 2 stycznia 1933 r. (D. U. R. P. Nr 4, poz. 24) z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 78) i z dn. 15 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 340) I Urząd Skarbowy we Włocławku podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 26 lipca 1939 r. o godz. 10-tej rano, w lokalu Składnicy Urzędu przy ul. Leona XIII, celem uregulowania zaległych należności skarbowych i innych, odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości, należących do: Kaczmarski Eugeniusz: a) garnitur mebli czerwon. kolor mahoniowy, biurko, biblioteka, 6 foteli 8 szt. 1000 zł, b) obraz olejny (Maria Magdalena, Skotnickiego) w złotej oprawie 1 szt. 5000 zł; Gostyński Mojsze: a) mąka pszenna 1500 kg — 570 zł, b) mąka żytnia 3000 kg — 750 zł, c) zegar stojący w szafce dębowej 1 szt. — 200 zł, d) kredens dębowy 1 szt. 200 zł; Bądźzdrów Leon: a) maszyna do pisania „Remington" 1 szt. 250 zł, b) drut grubości od 1—2 glijowany do 3 m, w tym 12 paczek sprężyn meblowych 2000 kg 1000 zł, c) kasa ogniotrwała 1 szt. 250 zł; SS. Abramskiego Ludwika: pianino czarne f-y „Fibiger" 1 szt. 700 zł.

Zlec. Nr. 1720/U.S. 14325

Nr. akt. 66/39. 14322

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOSCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Gniewie, Jan Kierszka, mający kancelarię w Gniewie, ul. Wiślana 1, na podstawie art. 676 i 679 kpc. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 30 sierpnia 1939 r. o godz. 10,30, w Sądzie Grodzkim w Gniewie, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużników Józefa i Apolonii Górskich w Gniewie nieruchomości, Gniew tom II. wykaz L. 55, stanowiącej dom masywny czynszowy (wiek: 10 lat.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł 21,144,60, cena zaś wywołania wynosi zł 15,858,45.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł 2,114,50.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przesądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-tej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Gniewie, ul. Sobieskiego 13, sala nr 10.

Gniew, dnia 18 lipca 1939 r.

(—) **Jan Kierszka**
Komornik Sądu Grodzkiego
w Gniewie.

WEZWANIE.

Na podstawie § 26 rozporządzenia z dnia 24. IV 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 300) wzywam niniejszym wierzycieli: Władysława Wojciaka z Szynwalizny, pow. grudziądzkiego, którzy nie otrzymali prawa głosu na zebraniu wierzycieli, które się odbędzie w dniu 5 sierpnia 1939 r. o godz 11 w Wojewódzkim Urzędzie Rozjemczym w Toruniu, ul. Warszawska 12. Jednocześnie oznajmiam, że najpóźniej na 7 dni przed terminem zgromadzenia wierzycieli, drobni wierzyciele, którzy nie otrzymali dotychczas prawa głosu, mogą złożyć Przewodniczącemu Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego podanie o dopuszczenie ich przedstawiciela wzgl. przedstawicieli do głosowania na zebraniu wierzycieli.

(—) **Kazimierz Krenc**
nadzorca w postępowaniu układowym.

Rynek pracy

Młodsza
siła biurowa na 2—3 godzin dziennie potrzebna Biegła w polskim i niemieckim piśmie na maszynie. Zgłoszenia do Admin. „Gazety Pomorskiej" w Grudziądzu. 5828

Zguby

Zgubiłem
portfel z 5 wekslami po 100 zł. i różne kwity. Sumiennego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Ludwik Krysztofiak, Toruń, Fosa Staromiejska 24. m. 1. (3503

Unieważniam
weksle, 1 weksel na 100 zł. płatny d. 10. 10. 39 r. wystawiony przez Leo-Kadię Jabłońską, Sienkiewicza 3. 1 weksel 100 zł. płatny 10. 10. 39 r. wystawiony przez Żydowską Gminę Wyznaniowe w Toruniu. 3 weksle po 100 zł. wystawione przez p. B. Zagrubskiego płatne 10. 1. 40 r., 10. 2. 40 r. i 10. 3. 40 r. Ludwik Krysztofiak, Toruń, Fosa Staromiejska 24 m. 1. 3503

Różne

Znawca
tajemnic ludzkich w Chełmży. Kamiński, Plac Marsz. Piłsudskiego 7. — Przepowiada przeszłość, przyszłość. Pozostaje do 9 sierpnia. (3494

Wszelkie 11217
roboty ślusarskie
wiercenia studzien oraz odlewy żeliwne wykonuje szybko, tanio, firma Pedab, Koszarowa 15-17.

Sygnatura: Km. II. 1012/38 - 488/39. 14321

O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Brodnicy, rewiru II., Gaca Czesław, mający kancelarię w Brodnicy, ul. D. Rynek 31, na podstawie art. 676 i 679 kpc. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 21 września 1939 r., o godz. 11-tej w Brodnicy, w Sądzie Grodzkim, pokój nr 51, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużników Antoniego i Heleny Pokora, oraz Henryka, Czesława, Bolesława i Wiktora Wiśniewskich nieruchomość: 1) Brodnica tom II a, wykaz L. 109 — o ogólnym obszarze 0,05,13 ha — składającej się z: 1) domu handlowo-mieszkalnego, murowany, kryty papą; 2) dobudówki, murowanej z dachem z dachówki holenderskiej; 3) chlewy murowane z cegły cementowej, pod dachem papowym; 4) remiza murowana, kryta papą; 5) trzy szopy z drzewa pod dachem papowym; — 2) Brodnica tom II karta 68 o ogólnym obszarze 0,03,84 ha, składającej się z: 1) szopy z drzewa, krytej papą; 2) barak mieszkalny z drzewa i częściowo murowany, otynkowany, pod dachem papowym, 3) chlew murowany, kryty papą; 4) stajnie murowane, kryte papą pod dachem papowym; 5) dach na słupach z drzewa pod papą.

Nieruchomości mają urządzone hipoteki, a księgi hipoteczne znajdują się w Sądzie Grodzkim w Brodnicy.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł 36,900,— zł. cena zaś wywołania wynosi zł 27,675,—.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości zł 3,690,—.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń. jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

Nabywca nieruchomości winien w terminie licytacyjnym przedłożyć zezwolenie na nabycie nieruchomości od Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego w Toruniu i od Wydziału Powiatowego w Brodnicy.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8 do 18-tej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Brodnicy, ul. Sądowa 5, sala nr. 51.

Brodnica, dnia 19 lipca 1939 r.

(—) **Czesław Gaca**
Komornik Sądu Grodzkiego rewiru II.
w Brodnicy.

Sygnatura II. Km. 432/39. 13438

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu, rew. II., Walenty Dziennik, mający kancelarię w Grudziądzu, ul. Legionów 47, na podstawie art. 676 i 679 kpc. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 30 sierpnia 1939 r.,o godz. 10-tej, w Grudziądzu, w Sądzie Grodzkim odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużniczki Jadwigi Garba, zam. w Mokrem, pow. Grudziądz nieruchomości, wiejska kartą 17, położona w Szembruczku pow. Grudziądz, składająca się z domu mieszkalnego wraz z oborą i stodołą, drewutnika z świniarcem i inwentarza o łącznym obszarze 5,11,22 ha. Nieruchomość karta 21, grunta położone w Szembruczku, pow. Grudziądz o ogólnym obszarze 0,73,00 ha.

Nieruchomości mają urządzone księgi wieczyste w Sądzie Grodzkim w Grudziądzu, oznacz. hipot. Szebruczek kartą 17 i 21.

Nieruchomość oszacowana została: Szembruczek k. 17 na sumę zł 6,847,—, Szembruczek k 21 na sumę 584,—, cena zaś wywołania Szembruczek k 17 wynosi zł 5,036,—, Szembruczek k 21 wynosi zł 438,—

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości Szembruczek k 17 — 685,— zł, Szembruczek k 21 — 59,— zł.

Rękojmię należy złożyć w gotowiźnie albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzeniu własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji, że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-tej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Grudziądzu, ul. Ks. Budkiewicza 19/23, sala nr. 20.

Grudziądz, dnia 14 lipca 1939 r.

(—) **Walenty Dziennik**
Komornik Sądu Grodzkiego II rew.
w Grudziądzu.

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej . . . . . 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . . . 1,00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0,80 zł
w tekście na dalszych stronach . . . . . 0,50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 procent drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr. za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:
Z doręczaniem przy pomocy poczty wyd. K. z dodatkami książkowymi . . . zł 3,10 miesięcznie
Z odbiorem w administracji z dodatk. książkowymi 2,90 „
Bez dodat. książkowych z doręczaniem przez pocztę 2,20 „
Z odbiorem w administracji . . . 2,00 „
Nadesłanych niezamówionych rękopisów redakcja nie zwraca.
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, Administracja nie odpowiada za dostarczenie pisma.

Redaktor naczelny: JAN DRZEWIECKI.

UWAGI:
Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów; powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Wydawca: NARODOWA SPÓŁKA WYDAWNICZA, Sp. z o. odp.
Czcionkami Drukarni Robotniczej, Sp. z ogr. odp. w Toruniu.
Adres redakcji i administracji: Toruń, Rynek Staromiejski 29. Telefony: Adm. 29-70. Sekr. red. 29-90. Nocny 29-91. Konto P. K. O. nr. 203-141.

Kobieta-gaduła, największe dziwo wystawy nowojorskiej

Wśród dziwów wystawy nowojorskiej na pierwsze miejsce wysuwają się różne automaty - roboty, a już największe zainteresowanie wzbudza kobieta - gaduła. Temu sztucznemu stworzeniu publiczność zadaje najrozmaitsze pytania i natychmiast otrzymuje odpowiedzi. Te ostatnie, choć dostarczane przez głośnik, nie są głosem ludzkim, a pochodzą z prawdziwej fabryki dźwięków.

Na pytanie zadane przez zwiedzającego — odpowiedź daktylograficzna zostaje natychmiast podana pracującej przy maszynie operatorce. Odpowiedź ta naturalnie została zredagowana przez jednego z wielu redaktorów, zainteresowanych w tej imprezie. Idąc za kolejnością samogłosek i spółgłosek, sylab, spójników itd. operatorka naciska ten lub inny klawisz, obraca korbką lub gra pedałem. Prawie wszystkie dźwięki są utworzone przez reakcje elektryczne, a tylko kilka wypożyczono z poprzednio nagranego filmu dźwiękowego. Można nadawać głos łagodny lub ostry, można naśladować mężczyznę, kobietę lub dziecko, można tworzyć wszystkie potrzebne intonacje: pytające, zdziwione, wystraszone, a nawet naśladować jąkanie. „Efekt" zależy od sprawności manipulującego. Z 350 telefonistek nowojorskich tylko 24 okazały się zdolne do tej czynności po roku nauki.

TUNEL POD BOSFOREM.

Pisma tureckie prowadzą obecnie wspólną, zorganizowaną akcję za budową tunelu pod Bosforem. Tunel ma leżeć na głębokości 35 metrów pod morskim dnem. Projekt ten wejdzie najprawdopodobniej w stadium realizacji. W ten sposób uzyska się bezpośrednie połączenie kolejowe między Londynem a Kalkutą.

Hallo, tu Polskie Radio!

PONIEDZIAŁEK, DNIA 24 LIPCA:

Program ogólnopolski:

6,30 Audycje poranne. 8,15 Pogadanka dla kupców. 11,57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,03 Audycja południowa. 14,45 Teatr Wyobraźni dla młodzieży: Słuchowisko p. t. „Dawid Copperfield". 15,15 Muzyka popularna w wykonaniu Orkiestry Salonowej. 15,45 Wiadomości gospodarcze. 16,00 Dziennik popołudniowy. 16. 10 Pogadanka aktualna. 16.20 Arie i pieśni w wykon. Stanisława Pieczery (bas). 16,45 Kronika naukowa: Filozofia. 17.00 Muzyka do tańca (płyty). — 18,00 Recital fortepianowy Katarzyny Racz (Węgry). 18,35 Ludwik Beethoven: Sonata wiolonczelowa As-dur op. 69 (płyty). 19.00 Audycja strzelecka. 19,30 „Przy wieczerzy" (z Wilna). 20,25 Audycja dla wsi. 20,40 Audycje informacyjne. 21,00 Koncert współczesnej muzyki szewedzkiej. Transmisja ze Sztokholmu. 22.00 Muzyka do tańca (płyty). 23,00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny. 23,05 Wiadomości w języku niemieckim i angielskim.

ROZGŁOŚNIA POMORSKA W TORUNIU:

6,57 Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza". 13,00 „Dla każdego coś ładnego" (płyty). 13.50 Wiadomości z Pomorza. 14,00 Program na jutro. 14,05 Ciąg dalszy „Dla każdego coś ładnego" (płyty). 17,00 W. A. Mozart: Symfonia koncertowa na skrzypce i altówkę (płyty). — 17,30 Muzyka kameralna — wykonawcy: L. Kwaśnik (skrzypce), A. Roesler (altówka), Zdz. Wojciechowski. 17,55 Wiadomości sportowe z Pomorza. 20,25 „Kwestia fosforu na glebach pomorskich" pogad. rolna w opracow. Stanisława Stankiewicza. 22,00 „Jakby dziś napisane" — fragment z dzieła Stanisława Konarskiego: „O skutecznym rad sposobie". 22,15 Gra zespół salonowy B. T. M. (z Bydgoszczy).

Audycje zagraniczne:

20,00 Bruksela franc.: Koncert symfoniczny. 20,15 Droitwich: Jack Hylton i kabaret muzyczny. 20,20 Londyn Reg.: „Burza nad Santa Cruz" — J. Morawskiej. 21,00 Kopenhaga: Koncert symfoniczny. 21,30 Londyn Reg.: Muzyka taneczna z Ameryki. 22,30 Sztutgart: II. Symfonia Brahmsa.

Tabela Loterii

(NIEURZĘDOWA) z dnia 22 lipca

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

Główna wygrana zł 100.000 na nr. 136265
Zł 20.000 na nr. 141863
Zł. 15.000 na nr. 27807
Zł 10.000 na n-ry: 3791 18516 65502 106061
Zł 5.000 na nr. 126947
Zł 2.000 na n-ry: 43084 47054 159779
Zł 1.000 na n-ry: 8369 15378 18920 34497 59625 63796 90406 90756 93233 112123 118052 139070

Wygrane po zł 500

691 1287 419 865 4422 5379 565 6400
7042 9172 10033 709 11429 580 701 877
12893 13637 835 14823 15832 17166 862
18232 809 19152 20415 21392 472 22767
23283 380 24215 25449 751 26723 27105 349
64 29281 259 92 30696 869 31182 695 32062
164 33426 45 818 36706 821 37146
38322 440 669 39385

40222 826 41530 690 42050 493 898 43005
44243 45750 922 46207 47459 885 90 48183
229 652 906

51536 39 53751 54223 55774 56231 57957

60553 62450 865 64987 65030 641 945
66180 67114 706 977 86 68478 69459

70167 88 71363 797 72678 910 73261 656
938 74205 77 487 75741 872

76795 78010 417 79299 846 80095 81715
83466 560 66 673 84119 85287 468 587 749
89 86295 816 87005 88084 89450 90865
91458 95353 96418 97681 99272
100297 421 533 101499 605 103842 104028
105001 584 107873 108656 905 110241 524
799 111305 112059 124 233 531 113265
114171 544 116567 81 117116 118974 119005
432 120037 122502 123215 425 555 955
124037 90 169 309 126659 127889 131753
132403 133068 507 738 134608 140630 143026
144549 146498 667 147109 22 73 984 148023
214 431 150016 73 151622
153073 175 98 557 156297 553 895 157099 955
158606 34 848 160570 161466 162278 163311 618

Wygrane po zł 62.50

9 359 656 707 75 915 1130 205 629 40 735
882 906 95 2024 374 512 18 760 816 51
3461 613 84 776 4002 92 185 315 59 97 714
69 90 5117 356 92 503 796 978 6078 133
209 432 767 837 46 991 7133 233 73 410
30 816 8013 3 316 497 509 748 865 77 9059
981

10022 16 2238 582 89 785 92 846 945
35 583 646 96 726 84 984 19054 390 610
11189 95 957 79 12130 317 514 80 708 896
13216 40 398 540 14024 31 82 578 649 778
15047 56 408 641 16161 208 421 769 835
973 17047 170 279 710 892 18209 69 408 34
857 980

20529 56 97 683 857 21136 70 406 815
929 22148 722 23247 471 24103 786 25191
887 26643 796 821 992 27367 493 537 40
850 914 65 28171 360 63 78 494 95 696 834
929 29331 436 594 751 953

30097 181 239 330 573 670 754 867 75
92 973 31248 321 92 420 543 778 863 32773
33250 354 57 548 851 968 34015 221 41 605
749 77 895 921 25 35309 14 643 36443 618
901 37117 304 63 82 595 653 64 796 940
38304 462 90 686 973 39023 127 540 686
741 54 942

40095 248 497 546 49 54 631 751 939 983
88 41184 469 520 778 42117 87 295 462 767
43367 80 81 525 751 71 82
97 44059 133 203 11 332 91 546 621 75 899
45153 474 705 56 710 46060 74 619 731 47017
55 128 34 610 766 48045 82 207 824 49028
78 28 83 361 524 949

50148 93 293 473 583 51165 290 530 811
972 52105 419 581 666 875 79 921 5310
498 661 92 741 88 804 33 970 54045 367
553 710 84 912 55327 490 619 58 839 944
56028 197 99 202 11 17 685 769 99 821 91
57159 293 818 58041 93 252 646 870 59049
305 78 439 542 715 907

60020 179 372 782 930 61101 279 600
857 62143 241 354 82 415 546 637 860 73
63012 26 139 62 294 431 630 876 64130 82
448 521 907 41 65102 606 890 96 960
66038 212 349 450 578 67028 840 45 908
53 68026 1087 379 443 735 826 950 69104
219 99 302 429 578 878 79 967

70283 633 711 974 71184 247 406 614 37
72091 159 78 228 551 68 78 752 56 73 845
2 73135 250 360 523 50 73 870 74211
511 12 78 656 980 75002 188 203 8 399 508
39 89 873

76029 670 832 49 63 900 77226 49 714
42 78002 6 102 583 632 954 98 79017 35
75 273 451 510 16 634 755

80049 117 262 81016 303 24 645 970
82039 410 559 628 873 935 83284 973 84080
190 457 626 41 728 842 85008 600 6 84 570
662 735 55 86529 89 656 870 71 973 76
88374 621 716 83 996 89246 656 43 70 849
66

90106 20 60 329 32 456 518 621 75 833
35 91071 188 211 40 329 667 740 811 83
909 50 92086 266 397 544 90 603 960
93013 77 147 354 443 52 704 37 873 952
94298 419 721 56 95143 73 394 475 754
74 975 96129 213 469 603 754 874 97011
97 174 88 202 3 449 539 98415 561 621
765 834 62 983 99124 288 480 896

100007 47 438 794 101070 135 54 409 509
88 824 84 900 53 76 92 102271 327 62 450
599 602 53 78 884 103144 427 104 413 970
105233 329 573 655 770 922 106044 375
549 608 871 79 107221 77 517 62 775 986
108122 71 500 84 861 909 109040 221 673

110004 110 351 408 511 758 817 111018
134 384 534 753 112032 39 245 481 815
993 113100 224 87 347 427 551 842 48 61
932
114010 261 574 862 943 115052 185 276
8 402 711 22 888 116070 117068 442 675
707 118096 296 382 807 30 915 28 119378
536 650 757

120289 520 758 63 866 121037 251 64 384
425 603 122776 868 904 72 124371 483 511
67 99 729 34 124276 606 706 76 125094 241
363 428 923 80 97 126138 51 204 72 421
853 128714 962 89 129133 264 504 36

130416 511 79 83 707 955 131084 479 779
132127 477 605 11 133314 598 694 756 93
134274 574 805 901 135054 133411 20 758
68 136150 137018 46 196 378 89 565 717
138054 112 230 75 954 76 139033 93 179
243 493 600 23 61 798

140056 371 94 435 515 71 615 705 49
141036 44 556 142780 905 144054 341 501
685 930 97 145141 614 32 702 11 30 50
146031 141 241 436 755 837 79 147152 89
821 456 148304 685 149127 201 486 707

150044 251 380 761 77 95 981 151027 140
349 477
152039 325 42 416 610 98 764 832 153184 229 53
72 85 86 753 71 814 154267 378 857 155313 64 86
481 520 687 156435 542 706 801 29 71 157045 172
220 764 158246 370 922 159617 84 875

160133 401 55 161066 298 310 98 439 524 38
95 162355 471 852 939 163128 334 95 926 164167
80 301

III ciągnienie

Wygrane po zł 500

489 1777 5160 6764 7413 8133
10027 91 698 12965 13409 17088
21766 985 22489 781 25709 27392
33233 34456 38195 735 39242 584
40441 65 41853 43680 45050 46800 47684
48031
5091 51754 52036 53050 54006 57479
59874

60399 66739 973 88 68170 69171
71902 73813 76432 78020
82261 403 83512 88082 89376
91091 93736 94046 549 97437 98307 99353
102731 104716 105558 106456 644 107210
484 109493 576
110774 111562 112692 113013
114673 116598 117209 20 118986 122186
123021 125038 128330 132222 137386 140391
142459 954 145029 148576 150982 152322
595 155493 157278 158368 97 472 161357
163440

Wygrane po zł 62,50

225 917 1196 532 647 2286 441 908 3537
79 751 4047 97 5008 380 6612 783 805 954
7341 736 830 913 848 781 9226 686 87
10412 944 97 11435 558 767 12185 872
13028 395 587 800 935 14090 204 488 516
15491 795 895 936 17018 83 401 523 696
793 97 18083 87 173 342 928 48 62 19915
20324 86 21073 369 445 701 70 892 22278
525 694 747 23063 446 98 603 24022 107
419 594 726 56 25079 103 489 674 893
26189 433 575 944 68 27787 29365 406 75
697 955 29775

30058 230 699 832 31203 343 71 758 75
934 32013 142 672 33417 532 865 34069
269 396 790 937 35628 958 93 36189 694
37235 522 38035 278 494 39080 574

40062 330 449 749 41418 604 717 42118
765 43701 40 44092 293 492 521 45460 768
852 46420 47321 96 454 507 683 768 970
48547 49627 49105 210 414

50450 754 51150 221 869 52510 82 722
53165 54858 55080 222 422 901 66 73 56232
642 830 65 96 57363 542 637 73 857 58085
116 344 629 917 59411 696 881

6087 174 560 772 888 61229 442 94 759
74 62314 614 929 63690 712 64148 395 497
653 835 65154 409 728 66586 612 65 87
767 848 68063 74 242 380 595 614 833 69507
65

70049 99 582 71709 846 72014 689 724
73151 572 830 74265 338 984 75690 837
76294 462 828 930 77681 79152 275 615

80234 307 914 81202 456 82263 345 83286
84540 934 56 85026 191 218 317 778 829
56 86198 375 569 87220 933 88139 203 421
77 833 89400

90098 147 786 92050 311 592 875 93597
985 94101 210 516 95214 96268 513 865
97161 279 303 809 98294

100182 392 449 101083 86 404 911 102250
754 911 103998 104152 212 105033 181 617
754 106566 990 107306 526 42 833 108182
447 735 831 109481

110528 54 111677 112081 136 428 113891
114404 10 59 673 700 980 115233 516
116129 772 117226 515 118179 80 664 719
119737 88

120433 596 611 18 772 95 121789 122642
717 874 123212 465 517 63 124219 526 81
732 125000 129 337 414 677 924 126068 107
661 127691 128198 361 129078 225 525 940

130167 258 576 647 815 131127 132314
929 133250 134139 135079 299 136793
137901 139014

140313 788 141343 901 142571 143359 446
144133 418 20 145289 146015 294 581 845
904 30 147181 331 535 676 148615 21
149148 247 700

150014 96 522 62 151014 686 781 152024
75 153116 220 246 78 501 670 154040 541
760 813 977 155054 886 156099 295 828
157152 242 818 158368 424 687 844 933
159647

160581 89 699 763 161580 930 162107
78 221 29 644 64 90 945 164021 564 611
166627

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 10.000 padła na nr. 61764
Zł 15.000 na nr 123675
Zł 10.000 na n-ry: 89239 138186
Zł 5.000 na n-ry: 60066 66774 106620 151695
Zł 2.000 na n-ry: 35919 60390
Zł 1.000 na n-ry: 483 6813 3495 8695 10342 68856 133049 152595

Wygrane po zł 500

239 2117 492 541 5010 7548 618 8137
240 11152 12141 719 15037 16047 756
21036 22327 43 24679 27132 34266 36017
693 37281 40614 48712 49356 424 53444
54684 821 944 56207 58726 62381 66970
70031 51185 73410 75749
80944 81287 624 84475 86318
91980 92339 930 94421 96294 712
100127 101625 104913 105327 109910
110591 798 112132 114138 116430 117879
120108 855 59 123285 124227 569
125426 128847
131427 137334 138860 139566
140111 141348 142573 147034 220 148766
152193 158048 413
163698 164742

Wygrane po zł 62,50

1022 302 449 961 2023 666 3103 436
615 4753 5374 7 6417 627 53 7245 454
659 8190 243 353 636 9166 499

10060 102 16 539 643 58 911 12 11116
86 866 12017 650 713 905 13235 643
14014 15009 530 77 16097 480 898 17158
428 18152 19156 774 872 95

20572 657 97 21157 218 530 22012 116
995 23074 832 24240 805 25593 668 857
26143 93 241 339 65 675 27107 39 270
335 95 933 28059 449 29565

30074 138 642 31077 108 395 884 32081
91 288 558 829 33506 610 33 795 831
44 970 34406 99 554 35171 221 36659 81
718 49 37280 470 507 53 709 38015 701
47 39279 606 803

40413 52 41842 82 914 35 42345 459
654 43286 921 44028 35 74 185 388 688
943 45589 87 46052 341 825 912 47650
48188 406 900 49356 609

50211 303 439 599 711 983 51113 235
516 733 861 70 52491 593 818 904 53683
831 54031 468 561 865 55251 83 801 33
906 56485 971 57218 521 758 58125 275
417 28 575 771 59504

60116 371 538 61447 834 52 62050 63275
613 706 830 64044 318 403 565 828 65123
406 839 932 66094 100 40 494 756 864
67003 186 250 68326 69283 767 862

70118 98 376 688 71403 833 72195 253
667 975 73371 439 558 865 74507 91
75280 635 838

76114 521 38 909 77403 69 78163 79077
952

80155 784 912 81301 663 82063 356 727
954 83149 268 361 98 622 732 84074 651
750 915 85097 698 794 832 86808 87009
171 480 799 88 181 89010 405 20 588 772

90193 379 91002 133 313 35 39 94 852
92613 764 957 93049 196 353 459 551 94430
671 755 907 95205 482 640 927 96074 321
588 855 903 97646 98390 516 850 99039
121 596 916

100411 101768 102494 509 895 103099
391 563 624 908 68 92 104464 528 105053
502 15 106538 107055 108581 919 109032
344

110014 45 94 319 517 111921 112246 326
831 113171 651 114241 115180 264 116673
117050 741 805 118215 80 510 119129 840

120170 774 980 121113 122447 870 123017
189 527 959 124333 718 95 125807 14 92
126735 896 969 27355 469 128337 129014
34 473

130463 132347 522 773 958 133022 31
162 372 519 667 817 83 135000 740 76
924 136784 137132 34 209 46 496 611 12
57 929 45 138132 518 139301 509

140378 777 861 83 961 141026 704
142727 143280 543 880 988 144243 346 66
760 145319 743 146046 98 538 706 70
147017 155 148000 303 19 402 965 87
149816

150018 793 955 151012 554 850 971
152405 99 546 749 153577 154549 848
155173 760 156304 98 555 157040 355 72
529 758 847 158607 970 159574 935

160978 161591 638 702 998 162156 163318
164640 798

Polacy! na morze

LEON SOBOCIŃSKI

KMICIC BORÓW TUCHOLSKICH

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA

OSNUTA NA TLE WYZWOLEŃCZYCH WALK ZIEMI POMORSKIEJ

42

Teraz już i czytać przestali, mimo, że do końca jeszcze daleko, a co strona, to ciekawsza.

Nie czytanie było im w głowie.

W szeregach zapanowało ogólne zniechęcenie. Jedni przebąkiwali nawet że trzeba będzie rozejść się, bo takim siedzeniem w norach leśnych wolności się nie wywalczy.

Inni doradzali znów, ażeby zdobycz całą na nieprzyjacielu, przemycić do Wielkopolski, gdzie się tworzą bataliony, pułki pomorskie, i zasilić wojsko polskie.

Ta druga opinia przeważała. Powoli sposobiono się już do likwidacji partyzantki w Borach.

Szpica jednak się uparł.

— Poczekajcie jeszcze, — mam plan. Z tym Gnacińskim coś jest niewyraźnie. Nie chce mi się w głowie pomieścić, ażeby ten Polus tak łatwo dał się obałamucić spódnicy. To musić, jakaś nieczysta siła. W tym coś jest.

— Ale co? — pytano bezradnie.

— Ja wam zaś coś powiem. Ta Niemka musiała mu nalać jakiegoś lubczyku do kawy.

— Et, gadanie! — krytycznie zauważył ktoś światlejszy.

— Gadanie, nie gadanie, — odparł urażony Szpica, — zaś ale mam myśl, poczekajta ale.

— To mówcie słuchamy! — ozwały się głosy.

— Ja wam mówię — wolno ciągnął Szpica, przez zęby pykając z nieodłącznej fajki, — że dopóki Gnaciński będzie w pobliżu tej czarownicy, to on się od niej nie odczepi. Trzeba go będzie od niej uwolnić.

— Ale jak?

— I tak nic nie mamy teraz do roboty. Te małe utarczki z Grenzschutzem pod lasem, to nic ale nie jest. Potrzeba mi dwóch chwackich chłopów na ochotnika. Kto ze mną?

— Ja!

— I ja też.

— My wszyscy! — padały okrzyki.

— Wolnego, — powiedziałem, że dwóch chłopów. Pojedziesz ze mną ty, Franek i ty Stasiek.

— I co dalej?

— A to zaś ale, że udamy się do Wejherowa i pochwycimy piękną hrabiankę, żeby się Gnacińskiemu odechciało hrabstwa i żeby o niej na zawsze zapomniał.

— Wej, a dyć dobrze nasz Szpica wykoncyperował! — ozwały się aprobujące głosy, rade, że chocaiż cień nadziei się znalazł w celu uratowania swego wodza.

— A co będzie, jeśli Gnaciński nie odstąpi hrabianki, jeśli będzie ją bronił? — zapytał jeden z wiarusów.

— Wtedy śmierć zdrajcy! — ryknął Szpica aż ściany karczmy zadrżały.

— Śmierć przeniewiercy! — zawtórowało mu posępne echo zebranych.

Wszyscy wiedzieli, że ze Szpicą nie ma żartów.

Gdy się w izbie uciszyło Franek i Stasiek, dwa smagłe chłopaki, a krzepkie, jak dębina tucholska, spytali:

— Druhu Szpica, a kiedy w drogę?

— Już, zaraz, szkoda każdej godziny. Wieczór jest, to pod zasłoną nocy łatwiej nam będzie wymknąć się z Borów. Pojedziemy wozem, bo koleją toby nas mogli nakryć jak kanarków w klatce

— No, dalej żwawo chłopcy — wyrychtować wóz i przysposobić giwery, strawy na parę dni — i w imię Pańskie, a wy tutaj czekajta naszego powrotu. Albo wrócimy z Augustem, albo zostaniem gdzie leżeć martwe.

— Ostańta z Bogiem!

— Jedźta z Bogiem i niech was Matka Przenajświętsza prowadzi.

Dwa tęgie gniade konie, zdobyte na rossbachowcach, zaprzągnięto w mig do woza, wymoszczonego słomą, pod którą ukryto karabiny i ruszono w drogę, ku zmartwieniu wdówki, która żegnając się ze Szpicą i wpychając mu do garści mnóstwo wędliniarskich specjałów napominała, ażeby się pilnował i daremnie karku nie nadstawiał.

Pożegnaniom nie było końca. Bo nie wiadomo co ich czeka, co im przez los pisane.

— A dyć nie smućta się, — żartował Szpica, — jedziemy nie do byle kogo, jeno do hrabstwa. A co ma wisieć nie utonie.

— No, jeszcze raz ostańta z Bogiem!

— Jedźta z Bogiem! i wracajcie nam zdrowo.

— — — — — — — — — — — —

Nowina, którą Gnacińskiemu przyniosła hrabianka, wywarła na nim wprost odwrotny skutek, aniżeli ten, którego się spodziewała.

(Ciąg dalszy nastąpi).